Repertoriul jurisprudenței

HOTĂRÂREA TRIBUNALULUI (Camera a doua extinsă)

10 noiembrie 2021 *

„Clauză compromisorie – Personal civil internațional al misiunilor internaționale ale Uniunii Europene – Recrutare pe bază contractuală – Contracte de muncă pe durată determinată succesive – Cerere de recalificare a tuturor raporturilor contractuale într-un contract pe durată nedeterminată – Acțiune în răspundere contractuală – Acțiune în răspundere extracontractuală”

În cauza T-602/15 RENV,

Liam Jenkinson, cu domiciliul în Killarney (Irlanda), reprezentat de N. de Montigny, avocată,

reclamant,

împotriva

Consiliului Uniunii Europene, reprezentat de A. Vitro și M. Bishop, în calitate de agenți,

Comisiei Europene, reprezentată de B. Mongin, D. Bianchi și G. Gattinara, în calitate de agenți,

Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), reprezentat de S. Marquardt, R. Spáč și E. Orgován, în calitate de agenți,

și

Eulex Kosovo, cu sediul în Priștina (Kosovo), reprezentată de E. Raoult, avocată,

pârâte,

având ca obiect, cu titlu principal, în primul rând, o cerere întemeiată pe articolul 272 TFUE, prin care se solicită, pe de o parte, recalificarea ansamblului contractelor de muncă ale reclamantului într-un contract de muncă pe durată nedeterminată și, pe de altă parte, repararea prejudiciului contractual pe care acesta pretinde că l-ar fi suferit în urma acestui fapt și, în al doilea rând, cereri întemeiate pe articolele 268 și 340 TFUE, prin care se solicită angajarea răspunderii extracontractuale a Consiliului, a Comisiei și a SEAE, precum și a Misiunii Eulex Kosovo,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă),

compus din domnul M. van der Woude, președinte, doamna V. Tomljenović, domnul F. Schalin, doamna P. Škvařilová-Pelzl (raportoare) și domnul I. Nõmm, judecători,

* Limba de procedură: franceza.

grefier: domnul L. Ramette, administrator,

având în vedere faza scrisă a procedurii și în urma ședinței din 8 iulie 2020,

pronunță prezenta

Hotărâre

I. Istoricul cauzei

1 Reclamantul, domnul Liam Jenkinson, resortisant irlandez, a fost angajat mai întâi de la 20 august 1994 la 5 iunie 2002, în temeiul a diverse contracte de muncă pe durată determinată (denumite în continuare „CDD”) succesive, în cadrul Misiunii de monitorizare în Iugoslavia, instituită printr-un memorandum de înțelegere semnat la Belgrad la 13 iulie 1991, denumită în acea perioadă „Misiunea de monitorizare a Comunității Europene (MMCE)”, ulterior redenumită „Misiunea de monitorizare a Uniunii Europene (MMUE)”, prin Acțiunea comună 2000/811/PESC a Consiliului din 22 decembrie 2000 privind Misiunea de monitorizare a Uniunii Europene (JO 2000, L 328, p. 53). Mandatul MMCE, iar apoi al MMUE, a fost prelungit de mai multe ori, ultima dată prin Acțiunea comună 2006/867/PESC a Consiliului din 30 noiembrie 2006 de prelungire și de modificare a mandatului Misiunii de monitorizare a Uniunii Europene (MMUE) (JO 2006, L 335, p. 48, Ediție specială, 18/vol. 6, p. 51), până la 31 decembrie 2007.

2 Ulterior, reclamantul a fost angajat de la 17 iunie 2002 la 31 decembrie 2009, în contextul a diverse CDD-uri succesive, în cadrul Misiunii de poliție a Uniunii Europene în Bosnia-Herțegovina (MPUE), care a fost instituită prin Acțiunea comună 2002/210/PESC a Consiliului din 11 martie 2002 privind Misiunea de Poliție a Uniunii Europene (JO 2002, L 70, p. 1). Mandatul MPUE a fost prelungit de mai multe ori, ultima dată prin Decizia 2011/781/PESC a Consiliului din 1 decembrie 2011 privind Misiunea de Poliție a Uniunii Europene (MPUE) în Bosnia-Herțegovina (JO 2011, L 319, p. 51), până la 30 iunie 2012.

3 În sfârșit, reclamantul a fost angajat în cadrul Misiunii Eulex Kosovo de la 5 aprilie 2010 la 14 noiembrie 2014, în temeiul a 11 CDD-uri succesive încheiate, primele nouă, cu șeful Misiunii Eulex Kosovo și ultimele două, chiar cu misiunea (denumite în continuare „cele 11 CDD-uri”). Misiunea Eulex Kosovo a fost creată prin Acțiunea comună 2008/124/PESC a Consiliului din 4 februarie 2008 privind misiunea Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (JO 2008, L 42, p. 92). Ea a fost prelungită de mai multe ori, printre altele până la 14 iunie 2016 prin Decizia 2014/349/PESC a Consiliului din 12 iunie 2014 de modificare a Acțiunii comune 2008/124/PESC (JO 2014, L 174, p. 42).

4 În cursul celui de al zecelea CDD, încheiat cu Misiunea Eulex Kosovo, care a acoperit perioada cuprinsă între 15 iunie și 14 octombrie 2014, reclamantul a fost informat, printr-o scrisoare a șefului Misiunii Eulex Kosovo din 26 iunie 2014 (denumită în continuare „scrisoarea din 26 iunie 2014”), că, în urma unei decizii de restructurare a Misiunii Eulex Kosovo luate de statele membre la 24 iunie 2014, postul pe care îl ocupa de la angajarea sa în cadrul misiunii urma să fie desființat după 14 noiembrie 2014 și că, în consecință, contractul său urma să nu mai fie reînnoit după acea dată. Așadar, a fost încheiat un al unsprezecelea și ultim CDD între reclamant și Misiunea Eulex Kosovo pentru perioada cuprinsă între 15 octombrie și 14 noiembrie 2014 (denumit în continuare „ultimul CDD”).

5 Cu excepția ultimului CDD, toate CDD-urile încheiate de reclamant referitoare la activitățile sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo conțineau o clauză compromisorie care desemna instanțele belgiene. În ceea ce privește ultimul CDD, acesta conținea, la articolul 21, o clauză compromisorie care desemna instanța Uniunii Europene, în temeiul articolului 272 TFUE, pentru orice litigiu referitor la contract.

II. Procedurile în fața Tribunalului și a Curții

6 Prin cererea introductivă depusă la grefa Tribunalului la 23 octombrie 2015, reclamantul a introdus prezenta acțiune împotriva Consiliului Uniunii Europene, a Comisiei Europene, a Serviciului European de Acțiune Externă (SEAE), precum și a Misiunii Eulex Kosovo.

7 Statuând prin Ordonanța din 9 noiembrie 2016, Jenkinson/Consiliul și alții (T-602/15, denumită în continuare „ordonanța inițială”, EU:T:2016:660), cu privire la excepțiile de inadmisibilitate invocate de pârâte, Tribunalul s-a declarat vădit necompetent să se pronunțe asupra primelor două capete de cerere formulate cu titlu principal și a respins al treilea capăt de cerere formulat cu titlu subsidiar ca fiind vădit inadmisibil. În consecință, Tribunalul a respins acțiunea în totalitate.

8 În urma recursului introdus de reclamant împotriva ordonanței inițiale, Curtea a anulat-o prin Hotărârea din 5 iulie 2018, Jenkinson/Consiliul și alții (C-43/17 P, denumită în continuare „hotărârea pronunțată în recurs”, EU:C:2018:531), cauza fiind trimisă spre rejudecare Tribunalului.

9 În urma hotărârii pronunțate în recurs, în temeiul articolului 217 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Tribunalului, a fost stabilit un termen pentru depunerea unui memoriu în apărare de către pârâte.

10 Prin înscrisuri separate depuse la 31 octombrie 2018 de Comisie și, respectiv, la 19 noiembrie 2018 de Consiliu și de SEAE, aceste părți au invocat excepții de inadmisibilitate.

11 La 19 noiembrie 2018, Misiunea Eulex Kosovo a depus un memoriu în apărare.

12 La 28 ianuarie 2019, reclamantul a depus observații cu privire la excepțiile de inadmisibilitate ale Consiliului, ale Comisiei și ale SEAE.

13 La 5 februarie 2019, reclamantul a depus o replică.

14 Prin scrisoarea depusă la grefă la 12 februarie 2019, reclamantul, în conformitate cu articolul 66 din Regulamentul de procedură, a solicitat omiterea anumitor date personale față de public (altele decât țara de reședință), care figurau în anexa 2 la replică.

15 La 21 martie 2019, Misiunea Eulex Kosovo a depus o duplică.

16 Prin Ordonanța Camerei întâi din 29 martie 2019, excepțiile de inadmisibilitate au fost unite cu fondul. Ulterior, Consiliul, Comisia și SEAE au depus memorii în apărare.

17 La 18 iunie 2019, reclamantul a solicitat permisiunea de a depune o replică pentru a răspunde la memoriile în apărare ale Consiliului, ale Comisiei și ale SEAE. Această cerere conținea și o cerere de măsură de organizare a procedurii prin care se solicita invitarea Comisiei să prezinte o copie a contractului pe care aceasta îl semnase cu diferiții șefi ai Misiunii Eulex Kosovo (sau, cel puțin, cu șeful misiunii în funcție în perioada octombrie-noiembrie 2014).

18 La 21 iunie 2019, Camera întâi a decis să nu autorizeze depunerea unei astfel de replici. Pe de altă parte, întrucât, la 9 iulie 2019, Comisia a prezentat o copie a contractelor pe care le semnase cu șefii misiunilor care au fost în funcție în perioada cuprinsă între 15 iunie 2014 și 14 iunie 2015, nu a fost necesar să se ia poziție cu privire la măsura de organizare a procedurii solicitată de reclamant. Acesta și-a prezentat observațiile cu privire la contractele menționate în termenul stabilit.

19 La 6 septembrie 2019, la propunerea judecătoarei raportoare, Tribunalul (Camera întâi) a adoptat o măsură de organizare a procedurii (denumită în continuare „prima măsură de organizare a procedurii”) care consta în depunerea de către reclamant a unor observații, pe de o parte, cu privire la anumite informații și documente care figurau fie în duplică, fie în anexa la aceasta din urmă și, pe de altă parte, cu privire la legislația irlandeză, în ipoteza în care aceasta s-ar aplica în cadrul prezentului litigiu. Reclamantul a răspuns în două etape, la 16 septembrie 2019, apoi la 27 septembrie 2019, la întrebările adresate prin măsura de organizare a procedurii menționată mai sus.

20 Prin scrisoarea depusă la grefă la 27 septembrie 2019, reclamantul, în conformitate cu articolul 66 din Regulamentul de procedură, a solicitat anonimizarea ansamblului datelor personale, familiale, financiare și fiscale care figurau în diferitele formulare prezentate de Misiunea Eulex Kosovo, precum și în anexa 2 la răspunsul din 16 septembrie 2019 la prima măsură de organizare a procedurii.

21 Ca urmare a înlocuirii parțiale a Tribunalului, prezenta cauză a fost atribuită unei noi judecătoare raportoare, care face parte din Camera a doua.

22 La propunerea Camerei a doua, Tribunalul a decis, la 16 ianuarie 2020, în temeiul articolului 28 din Regulamentul său de procedură, să trimită cauza în fața unui complet de judecată extins.

23 Prin decizia din 21 ianuarie 2020, întrucât un membru al completului de judecată se afla într-un caz de împiedicare, președintele Tribunalului s-a desemnat pe sine, în temeiul articolului 17 alineatul (2) din Regulamentul de procedură, pentru a întregi completul de judecată.

24 La 13 martie 2020, la propunerea judecătoarei raportoare, Tribunalul (Camera a doua extinsă) a adoptat o măsură de organizare a procedurii (denumită în continuare „a doua măsură de organizare a procedurii”) care consta în invitarea reclamantului și a pârâtelor să răspundă la diverse întrebări, ceea ce au făcut prin scrisoarea din 30 aprilie 2020, în ceea ce îl privește pe reclamant (denumită în continuare „răspunsul din 30 aprilie 2020”), și prin patru scrisori separate, toate datate 29 mai 2020, în ceea ce privește pârâtele.

25 În răspunsul din 30 aprilie 2020, la întrebarea prin care era invitat să precizeze în mod explicit și clar temeiul juridic al celui de al doilea capăt de cerere, invocat cu titlu principal, reclamantul a indicat că prin respectivul capăt de cerere se solicita angajarea răspunderii extracontractuale a instituțiilor în temeiul articolelor 268 și 340 TFUE. Pârâtele au fost invitate să își prezinte eventualele observații cu privire la răspunsul menționat.

26 La 11 iunie 2020, reclamantul a formulat observații cu privire la răspunsurile pârâtelor la întrebările care le fuseseră adresate în cadrul celei de a doua măsuri de organizare a procedurii (denumite în continuare „observațiile din 11 iunie 2020”).

27 Prin patru scrisori separate, toate datate 12 iunie 2020, pârâtele și-au formulat observațiile cu privire la răspunsul reclamantului din 30 aprilie 2020.

28 Prin scrisoarea din 25 iunie 2020, cu privire la care s-a decis să se depună la dosarul procedurii, Misiunea Eulex Kosovo a formulat observații cu privire la observațiile din 11 iunie 2020.

29 La 1 decembrie 2020, la propunerea judecătoarei raportoare, Tribunalul (Camera a doua extinsă) a adoptat o măsură de organizare a procedurii (denumită în continuare „a treia măsură de organizare a procedurii”) prin care a invitat reclamantul și pârâtele să răspundă la diverse întrebări, ceea ce au făcut prin scrisoarea din 23 decembrie 2020, în ceea ce privește Comisia, prin scrisoarea din 24 decembrie 2020, în ceea ce îl privește pe reclamant, și, respectiv, prin trei scrisori separate, toate datate 5 ianuarie 2021, în ceea ce privește Consiliul, SEAE și Misiunea Eulex Kosovo.

30 Prin scrisoarea din 14 ianuarie 2021, reclamantul a formulat observații cu privire la răspunsul Misiunii Eulex Kosovo la prima întrebare care i-a fost adresată în cadrul celei de a treia măsuri de organizare a procedurii (denumite în continuare „observațiile din 14 ianuarie 2021”).

III. Concluziile

31 Reclamantul solicită Tribunalului:

„cu titlu principal:

1. [î]n ceea ce privește drepturile care decurg din contractul de drept privat:

   – recalificarea raportului său contractual în contract de muncă pe durată nedeterminată;

   – constatarea încălcării de către pârâte a obligațiilor lor contractuale, în special [în ceea ce privește] notificarea unui preaviz în cadrul desfacerii unui contract de muncă pe durată nedeterminată;

   [î]n consecință, în vederea compensării prejudiciului suferit prin utilizarea abuzivă de [CDD-uri succesive] cu prețul unei incertitudini prelungite a reclamantului și al încălcării obligației de notificare a unui preaviz de desfacere a contractului:

   – obligarea pârâtelor la plata către reclamant a unei indemnizații compensatorii de preaviz de 176 601,55 euro calculate în raport cu vechimea sa în muncă în cadrul misiunilor create de [Uniune];

   – cu titlu subsidiar, obligarea pârâtelor la plata către reclamant a unei indemnizații compensatorii de preaviz de 45 985,15 euro calculate prin raportare la durata prestațiilor sale pentru [Misiunea Eulex Kosovo];

– declararea caracterului abuziv al concedierii reclamantului și obligarea, în consecință, a pârâtelor la plata către acesta a unei indemnizații evaluate *ex aequo et bono* la 50 000 de euro;

– constatarea faptului că pârâtele nu au întocmit documentele sociale legale aferente încetării contractului și

– obligarea acestora la plata către reclamant a sumei de 100 de euro pe zi de întârziere începând cu introducerea prezentei acțiuni;

– obligarea acestora la transmiterea către reclamant a documentelor sociale aferente încetării contractului;

– obligarea pârâtelor la plata dobânzilor aferente sumelor menționate anterior, calculate la rata legală belgiană[;]

2. [c]u privire la abuzul de putere și la discriminarea existentă[:]

– declararea faptului că [Consiliul, Comisia și SEAE] l-au tratat pe reclamant în mod discriminatoriu, fără o justificare obiectivă, în perioada de angajare în cadrul misiunilor pe care le-au instituit, în ceea ce privește remunerația, dreptul la pensie și avantajele aferente, precum și în ceea ce privește garanția unui loc de muncă ulterior;

– constatarea faptului că reclamantul ar fi trebuit să fie recrutat ca agent temporar al [Consiliului, al Comisiei sau al SEAE];

– obligarea [Consiliului, a Comisiei și a SEAE] la plata de despăgubiri către reclamant pentru pierderea unei remunerații, a unei pensii, a unor indemnizații și a unor avantaje, pierdere ocazionată de încălcările dreptului [Uniunii] menționate anterior;

[o]bligarea acestora la plata către reclamant a dobânzilor aferente acestor sume, calculate la rata legală belgiană[;]

– stabilirea unui termen pentru părți pentru a fixa indemnizația menționată, ținând seama de gradul și de treapta în care reclamantul ar fi trebuit să fie angajat, de evoluția medie a remunerației, de evoluția carierei, de alocațiile pe care ar fi trebuit să le perceapă în acest caz în temeiul acestui contract de agent temporar; și compararea rezultatelor obținute cu remunerația percepută efectiv de reclamant[;]

[c]u titlu subsidiar:

– constatarea faptului că pârâtele și-au încălcat obligațiile;

– obligarea pârâtelor la plata de despăgubiri către reclamant pentru prejudiciul rezultat din încălcările amintite, care este estimat *ex aequo et bono* la suma de 150 000 de euro;

în orice caz:

obligarea pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată.”

32 Consiliul solicită Tribunalului:

– cu titlu principal, declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă în măsura în care este îndreptată împotriva sa;

– cu titlu subsidiar, declararea acțiunii ca fiind inadmisibilă întrucât este introdusă în afara termenului;

– ca ultim subsidiar, declararea acțiunii ca nefondată;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

33 Comisia solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca inadmisibilă în privința sa;

– cu titlu subsidiar, respingerea acțiunii ca nefondată;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

34 SEAE solicită Tribunalului:

– respingerea acțiunii ca inadmisibilă întrucât este introdusă în afara termenului;

– în orice caz, respingerea acțiunii ca inadmisibilă în măsura în care este îndreptată împotriva sa;

– cu titlu subsidiar, respingerea acțiunii ca nefondată;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

35 Misiunea Eulex Kosovo solicită Tribunalului:

– cu titlu principal, respingerea acțiunii ca inadmisibilă întrucât este introdusă în afara termenului;

– cu titlu subsidiar, respingerea acțiunii ca nefondată;

– obligarea reclamantului la plata cheltuielilor de judecată.

IV. În drept

36 De la bun început, din motivele invocate de reclamant, trebuie admise cererile sale de omitere și de anonimizare a unor date personale, formulate în temeiul articolului 66 din Regulamentul de procedură, astfel cum sunt menționate la punctele 14 și 20 de mai sus.

A. Observații introductive

37 Cu titlu introductiv, în scopul bunei administrări a justiției, într-o primă etapă, este necesar să se stabilească cu precizie temeiul juridic și obiectul acțiunii și al primelor trei capete de cerere ale reclamantului. Într-o a doua etapă, se va efectua o prezentare a conținutului hotărârii pronunțate în recurs.

1. Cu privire la temeiul juridic și la obiectul acțiunii și al primelor trei capete de cerere ale reclamantului

38 Prin intermediul primelor trei capete de cerere, astfel cum a rezumat Curtea la punctul 3 din hotărârea pronunțată în recurs, în esență reclamantul solicită în mod formal Tribunalului:

– cu titlu principal, să recalifice raportul său contractual într-un contract de muncă pe durată nedeterminată (denumit în continuare „CDN”), să constate încălcarea de către pârâte a obligațiilor lor contractuale, în special a obligației de notificare a unui preaviz în cadrul desfacerii unui CDN, să constate că concedierea sa a fost abuzivă și să oblige, pe cale de consecință, pârâtele la repararea prejudiciului suferit ca urmare a utilizării abuzive de CDD-uri succesive, a încălcării obligației de notificare a unui preaviz și a unei concedieri abuzive (denumit în continuare „primul capăt de cerere”);

– cu titlu principal, să declare că Consiliul, Comisia și SEAE l-au tratat în mod discriminatoriu în perioada sa de angajare în cadrul unor misiuni internaționale ale Uniunii Europene menționate la punctele 1-3 de mai sus (denumite în continuare „misiunile”) în ceea ce privește remunerația, dreptul la pensie și alte avantaje, să constate că ar fi trebuit să fie recrutat ca agent temporar al uneia dintre pârâte și să le oblige, în consecință, la repararea prejudiciului suferit din acest motiv (denumit în continuare „al doilea capăt de cerere”) și

– cu titlu subsidiar, obligarea pârâtelor pe baza răspunderii lor extracontractuale să îl despăgubească pentru prejudiciul rezultat din încălcarea obligațiilor acestora (denumit în continuare „al treilea capăt de cerere”).

39 În primul rând, de la bun început trebuie să se statueze cu privire la aspectul dacă, astfel cum susțin în mod implicit Consiliul, SEAE și Misiunea Eulex Kosovo, întrucât invocă inadmisibilitatea acțiunii din cauza tardivității sale, aceasta trebuie considerată o acțiune în anulare introdusă în temeiul articolului 263 TFUE.

40 În această privință, este necesar să se arate că, desigur, cererea de sesizare conține diverse mențiuni care pot lăsa impresia că acțiunea ar fi, cel puțin în parte, întemeiată pe dispozițiile articolului 263 TFUE. Astfel, la începutul primei pagini a cererii introductive figurează titlul „Acțiune în anulare și în despăgubire”, iar la punctul 158 din cererea introductivă reclamantul afirmă că „decizia de nereînnoire [a contractului său] este nelegală și trebuie anulată”. Pe de altă parte, opisul înscrisurilor anexate la cererea introductivă este intitulat „Opis al înscrisurilor anexate la acțiunea în anulare […]”, iar anexele la cererea introductivă sunt identificate drept „anexa nr. […] la acțiunea în anulare”.

41 Totuși, în afara faptului că, atât în observațiile sale privind excepțiile de inadmisibilitate, cât și în replică, reclamantul contestă în mod formal că a formulat o acțiune în anulare, rezultă în esență în mod clar din cererea introductivă că, în pofida aproximărilor terminologice din înscrisurile sale, astfel cum sunt indicate la punctul 40 de mai sus, reclamantul nu a avut intenția de a introduce o acțiune în temeiul articolului 263 TFUE.

42 Astfel, *primo*, primele trei capete de cerere ale reclamantului, care stabilesc în mod formal obiectul litigiului, nu conțin nicio cerere de anulare a vreunui act, în special a scrisorii din 26 iunie 2014 sau a unei decizii pe care aceasta ar aduce-o la cunoștința sa. În schimb, trebuie să se constate că, astfel cum se prezintă în mod detaliat la punctele 50-62 de mai jos, capetele de cerere menționate conțin numai cereri de recalificare a unor CDD-uri succesive într-un CDN, pe de o parte, și cereri de reparare a unor prejudicii contractuale și extracontractuale.

43 *Secundo*, contrar celor afirmate în esență de Consiliu și de SEAE, în excepțiile de inadmisibilitate pe care le-au invocat, și de Misiunea Eulex Kosovo, în memoriul său în apărare, reclamantul nu contestă temeinicia nereînnoirii contractului său. Astfel, după cum a indicat în mod formal atât în observațiile sale privind excepțiile de inadmisibilitate, cât și în replică, el nu repune în discuție, în mod general, dreptul Misiunii Eulex Kosovo de a pune capăt raportului său de muncă și nu solicită să fie reîncadrat pe post.

44 *Tertio*, în niciun paragraf din înscrisurile sale reclamantul nu pretinde să demonstreze nelegalitatea vreunui act, pentru a-i solicita anularea. Cel mult, în esență, după cum a arătat în răspunsul la o întrebare care i-a fost adresată în ședință și de care s-a luat act în procesul-verbal de ședință, el se prevalează de nelegalitatea Acțiunii comune 2008/124 pentru a obține repararea prejudiciului extracontractual pe care îl invocă, iar aceasta în cadrul celui de al doilea capăt de cerere, invocat cu titlu principal.

45 Având în vedere considerațiile care precedă, este necesar să se constate că prezenta acțiune nu a fost introdusă în temeiul articolului 263 TFUE. În consecință, excepția de inadmisibilitate dedusă din caracterul tardiv al unei pretinse acțiuni în anulare introduse împotriva scrisorii din 26 iunie 2014, invocată de Consiliu, de SEAE și de Misiunea Eulex Kosovo, trebuie respinsă ca neîntemeiată în fapt și în drept.

46 În al doilea rând, trebuie să se examineze dacă, astfel cum a susținut reclamantul în cadrul fazei scrise a procedurii, acțiunea cuprinde o excepție de nelegalitate, în temeiul articolului 277 TFUE, invocată împotriva Acțiunii comune 2008/124.

47 Astfel, în observațiile sale privind excepțiile de inadmisibilitate și în replică, reclamantul subliniază că, deși, în speță, motivele sale se întemeiază pe încălcarea dreptului aplicabil contractelor, acesta nu a introdus o acțiune în anulare întemeiată pe articolul 263 TFUE, „ci o acțiune în despăgubire întemeiată, cu titlu principal, pe articolul 272 [TFUE] și, apoi, în mod accesoriu, pe articolele 277 TFUE (excepție de nelegalitate) și 268 TFUE (răspundere extracontractuală a Uniunii)”.

48 În acest sens, astfel cum s-a arătat deja la punctul 44 de mai sus, reiese din înscrisurile reclamantului că acesta nu s-a prevalat de nelegalitatea Acțiunii comune 2008/124 decât, cel mult, pentru a demonstra temeinicia cererii sale de reparare a prejudiciului extracontractual pe care îl invocă în cadrul celui de al doilea capăt de cerere, formulat cu titlu principal. Pe de altă parte, chiar presupunând că reclamantul a invocat o excepție de nelegalitate a Acțiunii comune 2008/124, în temeiul articolului 277 TFUE, ar trebui în acest caz să se constate că această cerere nu este susținută de nicio argumentație în drept sau în fapt dezvoltată în cererea introductivă și

că, prin urmare, întrucât reclamantul nu invocă niciun argument în susținerea unei astfel de excepții, ar trebui să se constate că aceasta nu îndeplinește condițiile prevăzute la articolul 76 litera (d) din Regulamentul de procedură și, așadar, să fie declarată inadmisibilă (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 14 iulie 2016, Alesa/Comisia, T-99/14, nepublicată, EU:T:2016:413, punctele 87-91, și Hotărârea din 3 martie 2021, Barata/Parlamentul, T-723/18, atacată cu recurs, EU:T:2021:113, punctele 59-62).

49 În al treilea rând, trebuie să se stabilească temeiul juridic și obiectul primelor trei capete de cerere ale reclamantului.

50 În ceea ce privește primul capăt de cerere, invocat cu titlu principal, pe de o parte, acesta este formulat în temeiul articolului 272 TFUE în atenția instanței Uniunii, în cadrul unei clauze compromisorii care o desemnează pe aceasta din urmă și care figurează în ultimul CDD încheiat între reclamant și Misiunea Eulex Kosovo.

51 Astfel, reiese din motivele cererii introductive, în cadrul titlului „Competență judiciară”, că reclamantul se prevalează, prin reproducerea ei, de clauza compromisorie menționată, care desemnează Curtea de Justiție a Uniunii Europene ca fiind instanța competentă pentru soluționarea unui litigiu referitor la contractul menționat, făcând în mod expres trimitere la articolul 272 TFUE.

52 Pe de altă parte, în ceea ce privește obiectul cererilor formulate în cadrul primului capăt de cerere, după cum reiese din rezumatul efectuat de Curte, astfel cum a fost preluat la punctul 38 de mai sus, reclamantul solicită Tribunalului să recalifice CDD-urile succesive într-un CDN și să constate că condițiile în care Misiunea Eulex Kosovo a pus capăt acestui CDN încalcă dreptul muncii aplicabil acestui tip de contract. În acest sens, chiar în formularea primului capăt de cerere, astfel cum este reprodus la punctul 31 de mai sus, reclamantul se întemeiază, printre altele, pe norme privind condițiile de formă și pe normele de drept material aplicabile desfacerii unui CDN și se prevalează de normele în materie de indemnizație compensatorie de preaviz.

53 Astfel, obiectul acțiunii în ceea ce privește primul capăt de cerere, prezentat cu titlu principal, se situează în interiorul cadrului definit de contractul (contractele) de muncă al (ale) reclamantului interpretat(e) în lumina dreptului muncii aplicabil.

54 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se considere că prin primul capăt de cerere, prezentat cu titlu principal, se urmărește, având în vedere dreptul aplicabil raportului contractual în discuție, să se obțină, pe de o parte, o recalificare a CDD-urilor succesive într-un CDN și, pe de altă parte, ca urmare a recalificării menționate și a faptului încălcării de către pârâte a obligațiilor lor contractuale, o reparare a ansamblului prejudiciilor contractuale pretins suferite din cauza abuzului de CDD-uri succesive și a încălcării drepturilor reclamantului în cadrul unui CDN, precum și a condițiilor de desfacere a acestui tip de contract.

55 În ceea ce privește al doilea capăt de cerere, de asemenea prezentat cu titlu principal, *primo*, în răspunsul său din 30 aprilie 2020, reclamantul a arătat că respectivul capăt de cerere urmărea „să angajeze răspunderea extracontractuală a [i]nstituțiilor în temeiul articolelor 268 și 340 [TFUE], în legătură cu crearea unui cadru juridic […] referitor la angajarea personalului contractual internaționa[l] de către [m]isiuni, care [era] ilegal din motivele invocate prin intermediul acțiunii”.

56 *Secundo*, trebuie să se constate că, deși un astfel de temei juridic nu figura în mod explicit în cererea introductivă, reiese în mod clar din motivele acesteia din urmă că prin respectivul capăt de cerere se urmărește să se obțină repararea prejudiciilor legate de opțiunile instituțiilor referitoare la politica de recrutare a personalului civil internațional al misiunilor internaționale ale Uniunii pentru care a lucrat reclamantul.

57 Astfel, mai întâi, după cum a rezumat însăși Curtea la punctul 3 din hotărârea pronunțată în recurs, prin al doilea capăt de cerere reclamantul solicită Tribunalului să declare că Consiliul, Comisia și SEAE l-au tratat în mod discriminatoriu în perioada de angajare în cadrul celor trei misiuni internaționale menționate la punctele 1-3 de mai sus în ceea ce privește remunerația, dreptul la pensie și alte avantaje, să constate că ar fi trebuit să fie recrutat ca agent temporar al uneia dintre acestea și să le oblige, în consecință, la repararea prejudiciului suferit.

58 În continuare, cererea de despăgubire cuprinsă în al doilea capăt de cerere nu este îndreptată împotriva Misiunii Eulex Kosovo, parte contractantă cu care reclamantul a încheiat ultimul CDD, care conține clauza compromisorie de desemnare a instanței Uniunii.

59 În sfârșit, în observațiile sale cu privire la excepțiile de inadmisibilitate, în ceea ce privește al doilea capăt de cerere, astfel cum s-a arătat la punctul 55 de mai sus, reclamantul nu numai că a indicat în mod explicit dispozițiile articolelor 268 și 340 TFUE, ci a și precizat, menținându-le, motivele care figurează în cererea introductivă prin care urmărea să își susțină cererea de despăgubire în temeiul răspunderii extracontractuale a pârâtelor în cauză.

60 Având în vedere considerațiile care precedă, trebuie să se considere că al doilea capăt de cerere, prezentat cu titlu principal, se întemeiază pe dispozițiile articolelor 268 și 340 TFUE și urmărește să obțină repararea de către Consiliu, Comisie și SEAE a prejudiciilor extracontractuale pe care reclamantul le-ar fi suferit din cauza politicii lor de recrutare a personalului civil internațional în cadrul misiunilor pentru care a lucrat reclamantul.

61 În ceea ce privește al treilea capăt de cerere, prezentat cu titlu subsidiar, este cert că acesta se întemeiază pe dispozițiile articolelor 268 și 340 TFUE. Capătul de cerere menționat urmărește recunoașterea răspunderii extracontractuale a „instituțiilor europene” pentru prejudiciul pe care l-ar suferi reclamantul în caz de respingere de către Tribunal a primelor sale două capete de cerere, prezentate cu titlu principal.

62 În concluzie, în ceea ce privește stabilirea obiectului prezentei acțiuni, reiese din constatările efectuate la punctele 45, 48, 54, 60 și 61 de mai sus că, în ceea ce privește primul capăt de cerere, prezentat cu titlu principal, acțiunea menționată a fost introdusă în temeiul clauzei compromisorii de desemnare a instanței Uniunii care figurează în ultimul CDD și că, în ceea ce privește al doilea capăt de cerere, de asemenea prezentat cu titlu principal, și al treilea capăt de cerere, prezentat cu titlu subsidiar, prezenta acțiune este o acțiune în răspundere extracontractuală, introdusă în temeiul articolelor 268 și 340 TFUE.

2. Cu privire la competența Tribunalului în urma hotărârii pronunțate în recurs

63 Prin punctul 1 din dispozitivul hotărârii pronunțate în recurs, Curtea a anulat în întregime ordonanța inițială. Pe de altă parte, întrucât nu era în măsură să se pronunțe pe fondul cauzei, ea a decis, la punctul 2 din dispozitiv, să trimită cauza spre rejudecare la Tribunal. Prin urmare, revine Tribunalului sarcina de a statua asupra ansamblului capetelor de cerere ale cererii introductive.

64 În acest sens, în primul rând, în ceea ce privește primul capăt de cerere, trebuie amintit că, la punctele 49 și 50 din hotărârea pronunțată în recurs, Curtea a considerat că Tribunalul a săvârșit o eroare de drept declarându-se în mod vădit necompetent pentru a se pronunța, printre altele, asupra capătului de cerere menționat, în condițiile în care, în lumina punctului 10 din Hotărârea din 1 iulie 1982, Porta/Comisia (109/81, EU:C:1982:253), pe care a menționat-o la punctul 44 din hotărârea pronunțată în recurs, ar fi trebuit să verifice dacă și, după caz, în ce măsură putea ține seama și de contractele de muncă care au precedat ultimul CDD.

65 Or, reiese din cuprinsul punctelor 45-47 din hotărârea pronunțată în recurs că, în măsura în care cererile reclamantului se referă la existența unui raport de muncă unic și continuu întemeiat pe o succesiune de CDD-uri, prin aceste cereri se solicită recalificarea tuturor contractelor și sunt întemeiate pe toate acestea, inclusiv pe ultimul CDD. Curtea a concluzionat, la punctul 48 din această hotărâre, că acțiunea conținea cereri care derivau de asemenea din ultimul CDD.

66 Prin urmare, în ceea ce privește cererile care figurau în primul capăt de cerere, Tribunalul trebuie să le examineze ținând seama și de contractele de muncă ce au precedat ultimul CDD.

67 În al doilea rând, dat fiind că cererile de despăgubire formulate de reclamant – atât în al doilea capăt de cerere, cât și în al treilea capăt de cerere – nu sunt formulate în cadrul unei clauze compromisorii, în temeiul articolului 272 TFUE, ci în temeiul articolelor 268 și 340 al doilea paragraf TFUE, competența Tribunalului de a statua cu privire la acestea nu depinde de clauzele compromisorii conținute în diferitele CDD-uri încheiate de reclamant.

68 În plus, reiese din jurisprudența Curții că, în ceea ce privește actele de gestionare a personalului referitoare la operațiunile „pe teren”, Tribunalul și, în cazul unui recurs, Curtea sunt competente să controleze astfel de acte. Potrivit Curții, această competență decurge, în ceea ce privește litigiile în materie de răspundere extracontractuală, din articolul 268 TFUE coroborat cu articolul 340 al doilea paragraf TFUE, cu luarea în considerare a articolului 19 alineatul (1) TUE și a articolului 47 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2016, H/Consiliul și alții, C-455/14 P, EU:C:2016:569, punctul 58). În această privință, Curtea a statuat că deciziile de redistribuire a membrilor unei misiuni în teatrul de operații, chiar dacă au fost adoptate în contextul politicii externe și de securitate comune (PESC), nu constituiau acte menționate la articolul 24 alineatul (1) al doilea paragraf TUE și la articolul 275 primul paragraf TFUE și că, în consecință, ele țineau de competența instanței Uniunii în temeiul dispozițiilor generale ale Tratatului FUE menționate mai sus în ceea ce privește litigiile în materie de răspundere extracontractuală (a se vedea în acest sens Hotărârea din 19 iulie 2016, H/Consiliul și alții, C-455/14 P, EU:C:2016:569, punctul 59).

69 În speță, reiese din obiectele fiecăreia dintre cererile de despăgubire formulate de reclamant în al doilea și în al treilea capăt de cerere, astfel cum au fost stabilite la punctele 55-61 de mai sus, că acestea, în măsura în care se raportează la cadrul juridic al recrutării pe bază contractuală a personalului civil internațional al misiunilor în general și la condițiile specifice de recrutare ale reclamantului, privesc acte de gestionare a personalului. Prin urmare, având în vedere jurisprudența citată la punctul 68 de mai sus, Tribunalul este competent să examineze cererile menționate în temeiul articolului 268 și al articolului 340 al doilea paragraf TFUE.

70 În concluzie, Tribunalul este competent să examineze, pe de o parte, cererile formulate în primul capăt de cerere în temeiul clauzei compromisorii de desemnare a instanței Uniunii care figurează în ultimul CDD și, pe de altă parte, cererile formulate în al doilea și în al treilea capăt de cerere, prezentate cu titlu principal și, respectiv, cu titlu subsidiar, în temeiul articolului 268 și al articolului 340 al doilea paragraf TFUE.

B. Cu privire la admisibilitate

71 Pârâtele ridică mai multe excepții de inadmisibilitate. Ele susțin, separat sau împreună, pe de o parte, că cererea de despăgubire subsidiară este insuficient de clară și, pe de altă parte, că faptele, deciziile și eventualele nereguli invocate de reclamant nu le sunt imputabile.

72 Reclamantul contestă temeinicia acestor două excepții de inadmisibilitate.

73 De la bun început, în ceea ce privește prima excepție de inadmisibilitate, întemeiată pe lipsa de claritate a cererii de despăgubire subsidiare, excepție care se raportează exclusiv la al treilea capăt de cerere, în măsura în care acesta este prezentat tocmai cu titlu subsidiar în raport cu primele două capete de cerere, trebuie să se rezerve eventuala examinare a acestuia pentru ipoteza în care primele două capete de cerere ar trebui să fie respinse.

74 În ceea ce privește a doua excepție de inadmisibilitate, întemeiată pe împrejurarea că faptele, deciziile și eventualele nereguli invocate de reclamant nu ar fi imputabile pârâtelor, acestea din urmă susțin în esență că nu au stabilit nicio legătură contractuală cu reclamantul (pentru Consiliu, pentru SEAE sau pentru Comisie) sau că acestea nu au stabilit niciuna înainte de 5 aprilie 2010 (pentru Misiunea Eulex Kosovo). Așadar, comportamentele incriminate nu le-ar fi imputabile, în tot sau în parte.

75 În primul rând, trebuie să se constate că toate argumentele prezentate în sprijinul prezentei excepții de inadmisibilitate se raportează, cel puțin în esență, la cererea de recalificare a CDD-urilor succesive într-un CDN și la cererea de reparare a prejudiciului contractual pe care l-ar fi suferit reclamantul. Or, având în vedere constatarea efectuată la punctul 54 de mai sus, cererile menționate sunt formulate de reclamant în cadrul primului capăt de cerere, prezentat cu titlu principal. Prin urmare, este necesar să se considere că, în esență, respectiva excepție de inadmisibilitate nu este îndreptată împotriva acțiunii în ansamblu, ci numai împotriva primului capăt de cerere.

76 În al doilea rând, trebuie să se constate că, atunci când Tribunalul este sesizat, în cadrul unei clauze compromisorii, în temeiul articolului 272 TFUE, cu o acțiune referitoare la dreptul muncii și care privește, printre altele, aspectul dacă un raport contractual trebuie recalificat ca fiind un CDN, examinarea implicării eventuale a pârâtelor chemate în judecată în raportul menționat și, după caz, a perioadei în cauză este un aspect strâns legat de examinarea temeiniciei acțiunii.

77 În al treilea rând, situația nu poate fi diferită în ceea ce privește examinarea aspectului dacă și în ce măsură fiecare dintre pârâte este responsabilă de daunele contractuale pe care le invocă reclamantul în cadrul primului capăt de cerere, *a fortiori* în măsura în care cererea de recalificare într-un CDN și cererea de despăgubire ulterioară nu privesc numai raportul de muncă stabilit de reclamant în contextul activităților sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, ci și pe cele care au fost stabilite în cadrul primelor două misiuni vizate la punctele 1 și 2 de mai sus. Or, pe de o parte, în ceea ce privește Misiunea Eulex Kosovo, acesteia nu i s-a acordat personalitate juridică decât în anul 2014, în urma inserării, prin Decizia 2014/349, a articolului 15a din Acțiunea comună

2008/124. Pe de altă parte, în ceea ce privește primele două misiuni, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 1 și 2 de mai sus, acestea nu mai sunt active. Prin urmare, dacă ar trebui admise cererea de recalificare a ansamblului raporturilor de muncă ale reclamantului în cadrul celor trei misiuni între 20 august 1994 și 14 noiembrie 2014 într-un CDN unic și cererea de despăgubire pentru pretinsul prejudiciu contractual, ar trebui, în orice caz până la obținerea personalității juridice de către Misiunea Eulex Kosovo, la 12 iunie 2014, să se identifice instituțiile Uniunii cărora le revine răspunderea referitoare la activitățile în cauză.

78 Așadar, în cadrul examinării pe fond a primului capăt de cerere ar trebui să se stabilească eventual, în raport cu dreptul aplicabil, în ce măsură cererile formulate de reclamant în capătul de cerere menționat sunt întemeiate față de fiecare dintre pârâte.

79 Având în vedere considerațiile care precedă și împrejurările speței, Tribunalul consideră că este oportun, în interesul bunei administrări a justiției, să examineze cererile formulate în cadrul primului capăt de cerere înainte de a examina eventual excepțiile de inadmisibilitate menționate (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, punctul 52).

C. Cu privire la fond

1. Cu privire la cererea, formulată cu titlu principal, de recalificare a raportului contractual într-un CDN și de reparare a unui prejudiciu contractual (primul capăt de cerere)

a) Cu privire la cererea de recalificare a CDD-urilor succesive într-un CDN unic

80 În ceea ce privește examinarea temeiniciei cererii care figurează în primul capăt de cerere în măsura în care prin aceasta se solicită recalificarea CDD-urilor succesive ale reclamantului drept CDN, trebuie arătat că, în partea referitoare la obiectul acțiunii și în concluziile cererii introductive, reclamantul solicită, prin primul capăt de cerere, în termeni generali, „[r]ecalificarea raportului său contractual drept [CDN]”. În plus, reiese din motivele cererii introductive care susțin cererea menționată că reclamantul înțelege prin „raport contractual” ansamblul CDD-urilor succesive pe care le-a încheiat în cadrul activităților sale în misiunile amintite la punctele 1-3 de mai sus. În consecință, cererea de recalificare a raportului contractual într-un CDN și cererea de reparare a pretinsului prejudiciu contractual privesc, cu titlu principal, ansamblul contractelor încheiate în contextul activităților sale în cadrul misiunilor și, cu titlu subsidiar, cele 11 CDD-uri referitoare la activitățile sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo.

81 Totuși, din hotărârea pronunțată în recurs reiese că competența judiciară a Tribunalului decurge din clauza compromisorie de desemnare a instanței Uniunii care figurează în ultimul CDD și că, astfel cum s-a constatat la punctele 64-66 de mai sus, această competență acoperă toate cererile care derivă din ultimul CDD sau care au un raport direct cu obligațiile care decurg din acest contract.

82 Prin urmare, în măsura în care ultimul CDD face parte din cele 11 CDD-uri care se referă la activitățile reclamantului în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, într-o primă etapă trebuie să se examineze cererea reclamantului de recalificare într-un CDN unic a celor 11 CDD-uri. Astfel, dacă această cerere ar trebui respinsă, Tribunalul nu ar fi competent să examineze cererea de

recalificare într-un CDN a primelor două serii de CDD-uri, încheiate de reclamant în contextul activităților sale în cadrul primelor două misiuni, vizate la punctele 1 și 2 de mai sus, întrucât aceste din urmă CDD-uri nu conțineau o clauză compromisorie de desemnare a instanței Uniunii.

83 În scopul examinării cererii de recalificare a celor 11 CDD-uri într-un CDN unic, trebuie să se stabilească dreptul aplicabil raportului contractual dintre reclamant și Misiunea Eulex Kosovo sau șefii misiunii menționate în ceea ce privește primele nouă CDD-uri, iar apoi să se aplice respectivul drept.

1) Cu privire la determinarea dreptului aplicabil celor 11 CDD-uri

84 În ceea ce privește dreptul aplicabil raportului său contractual în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, reclamantul invocă o încălcare, pe de o parte, a diferitor dispoziții ale dreptului belgian sau, cu titlu subsidiar, ale dreptului irlandez și, pe de altă parte, a mai multor norme și principii generale ale dreptului Uniunii, în special a principiilor și a normelor formulate de sau rezultate din Directiva 1999/70/CE a Consiliului din 28 iunie 1999 privind acordul-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat între CES, UNICE și CEEP (JO 1999, L 175, p. 43, Ediție specială, 05/vol. 5, p. 129). Potrivit reclamantului, în temeiul dispozițiilor Regulamentului (CE) nr. 593/2008 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 iunie 2008 privind legea aplicabilă obligațiilor contractuale (Roma I) (JO 2008, L 177, p. 6, rectificare în JO 2009, L 309, p. 87), în special al articolului 8 alineatul (4) din acesta, în prezentul litigiu ar trebui să se aplice dreptul belgian. În ceea ce privește pretinsa încălcare a unor principii generale ale dreptului Uniunii, reclamantul invocă jurisprudența instanței Uniunii, din care ar reieși că principiile care decurg din Directiva 1999/70 pot fi invocate împotriva instituțiilor Uniunii atunci când acestea constituie expresia specifică a normelor fundamentale ale Tratatului UE și a principiilor generale care se impun direct instituțiilor respective. În plus, reclamantul invocă încălcarea Codului european al bunei conduite administrative elaborat de Ombudsmanul european (denumit în continuare „Codul de bună conduită”), care, în opinia sa, reia în esență ansamblul drepturilor lucrătorilor, astfel cum sunt protejate aceste drepturi de instrumentele Uniunii și de textele naționale.

85 Reclamantul susține mai întâi, pe de o parte, că angajarea sa pe baza unor CDD-uri succesive a fost abuzivă și că cerințele de formă necesare, în temeiul dreptului belgian, înainte de încheierea CDD-urilor menționate, nu au fost respectate. Prin urmare, el solicită ca raportul său contractual să fie recalificat într-un CDN. Pe de altă parte, ca urmare a acestei recalificări, ar fi fost încălcat ansamblul drepturilor sociale de care el beneficia în calitatea sa de lucrător angajat pe baza unui CDN, printre altele în materie de securitate socială și de pensie, dar și de informare, de consultare, de notificare și de desfacere a contractului. În schimb, el declară că nu contestă legalitatea deciziei de a nu i se reînnoi contractul și că nu solicită reîncadrarea pe post.

86 În continuare, el se opune argumentului potrivit căruia dreptul aplicabil raportului său contractual ar fi dreptul autonom al Misiunii Eulex Kosovo, cu atât mai mult cu cât instrumentele juridice de care aceasta se prevalează nu i-ar fi opozabile.

87 În sfârșit, ca răspuns la o întrebare care i-a fost adresată în cadrul primei măsuri de organizare a procedurii, prin care era invitat să formuleze eventuale observații privind legislația irlandeză care, potrivit Misiunii Eulex Kosovo, ar fi aplicabilă prezentului litigiu, reclamantul susține, pe de o parte, că, în împrejurările speței, nu existau motive obiective care să justifice utilizarea unor CDD-uri dincolo de plafonul de patru ani prevăzut la articolul 9 din Protection of Employees (Fixed – Term Work) Act 2003 [Legea din 2003 privind protecția salariaților (muncă pe durată

determinată), denumită în continuare „Legea din 2003”], astfel încât, în conformitate cu articolul menționat, raportul contractual ar trebui recalificat într-un CDN. Pe de altă parte, el a arătat că încălcarea dispozițiilor articolului 8 din Legea din 2003 referitor la obligațiile de informare prealabilă ale angajatorului față de angajat la reînnoirea CDD „antrenează *ipso facto* recalificarea în CDN a CDD-urilor”.

88 Misiunea Eulex Kosovo, susținută într-o mare măsură de Consiliu, de Comisie și de SEAE, se opune argumentației reclamantului.

89 În special, Misiunea Eulex Kosovo și SEAE susțin că dreptul aplicabil raportului contractual stabilit în cadrul celor 11 CDD-uri ar fi constituit de dreptul autonom al Misiunii Eulex Kosovo, astfel cum a fost dezvoltat de la crearea acesteia în 2008. Acest drept autonom ar avea ca obiect reglementarea contractelor de muncă pe care misiunea le încheie cu agenții contractuali, ținând seama de particularitățile sale, în special de caracterul său temporar. Pentru eventualitatea în care Tribunalul nu va aplica un astfel de drept autonom, misiunea susține, în conformitate cu Regulamentul Roma I și cu dispozițiile celor 11 CDD-uri, având în vedere reședința fiscală permanentă a reclamantului în Irlanda, că dreptul muncii irlandez ar fi cel aplicabil raportului contractual în discuție. Consiliul aderă în mod expres la aceste argumente ale Misiunii Eulex Kosovo.

i) Observații introductive

90 Reiese din argumentele părților că acestea invocă surse normative diferite care, potrivit acestora, ar fi aplicabile în speță.

91 În acest sens, în primul rând, este necesar să se examineze argumentația SEAE și a Misiunii Eulex Kosovo potrivit căreia, în speță, ar trebui să se aplice un drept autonom, care s-ar fi dezvoltat de la crearea misiunii în 2008 și care ar avea ca obiect reglementarea contractelor de muncă încheiate cu agenții contractuali, ținând seama de particularitățile sale.

92 În această privință, este suficient să se constate că legiuitorul Uniunii nu a adoptat, în temeiul dispozițiilor de drept primar, în special al articolului 336 TFUE, norme care să reglementeze, de exemplu, în Regimul aplicabil celorlalți agenți ai Uniunii Europene (denumit în continuare „RAA”) sau în orice alt act, condițiile de angajare a personalului contractual al unei misiuni PESC precum Misiunea Eulex Kosovo.

93 În plus, nu reiese din textul actelor adoptate după crearea misiunii menționate că acestea ar conține dispoziții adecvate pentru soluționarea litigiului subiacent primului capăt de cerere, și anume cererea de recalificare a celor 11 CDD-uri într-un CDN unic, pe de o parte, și cererea de reparare a prejudiciilor contractuale pretins suferite în cadrul raportului de muncă în discuție, pe de altă parte.

94 Prin urmare, SEAE și Misiunea Eulex Kosovo invocă în mod eronat aplicarea unui drept autonom prezentului litigiu.

95 În al doilea rând, în ceea ce privește încălcarea Codului de bună conduită invocată de reclamant, reiese chiar din înșiși termenii codului menționat, printre altele din articolele 1-3 din acesta, că este vorba de un ghid de bune practici administrative pe care instituțiile, organele, oficiile sau agențiile Uniunii, administrațiile lor și agenții acestora ar trebui să le respecte în raporturile lor cu publicul. În conformitate cu dispozițiile articolului 3 alineatul (2) din codul menționat, principiile

pe care acesta din urmă le enunță nu se aplică raporturilor dintre entitățile menționate și funcționarii lor sau alți agenți ai Uniunii. Nerespectarea dispozițiilor codului menționat nu poate, așadar, să fie invocată în mod util de reclamant în raporturile sale cu oricare dintre pârâte, în calitate de angajator (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 7 iulie 2010, Tomas/Parlamentul, F-116/07, F-13/08 și F-31/08, EU:F:2010:77, punctele 85 și 86). Prin urmare, critica întemeiată pe încălcarea codului menționat trebuie respinsă ca nefondată.

96 În al treilea rând, în ceea ce privește aplicarea principiilor generale ale dreptului Uniunii pe care le invocă reclamantul, desigur, principiul interzicerii abuzului de drept, în temeiul căruia nimeni nu se poate prevala în mod abuziv de normele de drept, face parte dintre principiile generale ale dreptului a căror respectare o asigură instanța Uniunii (a se vedea Hotărârea din 21 septembrie 2011, Adjemian și alții/Comisia, T-325/09 P, EU:T:2011:506, punctul 59 și jurisprudența citată; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 6 februarie 2018, Altun și alții, C-359/16, EU:C:2018:63, punctul 49).

97 În plus, prin Directiva 1999/70, mai precis, prin punerea în aplicare a Acordului-cadru cu privire la munca pe durată determinată, încheiat la 18 martie 1999 (denumit în continuare „Acordul-cadru CDD”), care constituie anexa la directiva menționată, legiuitorul Uniunii a stabilit un cadru juridic al cărui obiectiv este de a preveni abuzurile de drept care rezultă din utilizarea de contracte sau de raporturi de muncă pe durată determinată succesive.

98 Combaterea abuzurilor de drept care rezultă din utilizarea de contracte sau de raporturi de muncă pe durată determinată succesive răspunde obiectivelor pe care Uniunea și statele membre, conștiente de drepturile sociale fundamentale precum cele enunțate în Carta socială europeană semnată la Torino la 18 octombrie 1961 și în Carta comunitară a drepturilor sociale fundamentale ale lucrătorilor adoptată în 1989, și le-au stabilit la articolul 151 TFUE, printre care se numără îmbunătățirea condițiilor de trai și de muncă ale lucrătorilor și o protecție socială adecvată a acestora din urmă (Hotărârea din 21 septembrie 2011, Adjemian și alții/Comisia, T-325/09 P, EU:T:2011:506, punctul 60).

99 Cu toate acestea, reiese de asemenea dintr-o jurisprudență constantă că, atunci când este sesizat în cadrul unui clauze compromisorii în temeiul articolului 272 TFUE, Tribunalul trebuie să soluționeze litigiul pe baza dreptului material național aplicabil contractului (a se vedea Hotărârea din 4 mai 2017, Meta Group/Comisia, T-744/14, nepublicată, EU:T:2017:304, punctul 64; a se vedea de asemenea în acest sens Hotărârea din 18 decembrie 1986, Comisia/Zoubek, 426/85, EU:C:1986:501, punctul 4).

100 Or, potrivit jurisprudenței Curții, dreptul Uniunii impune statelor membre ca, la transpunerea directivelor, să se asigure că se întemeiază pe o interpretare a acestora care permite asigurarea unui just echilibru între diferitele drepturi fundamentale protejate de ordinea juridică a Uniunii. Prin urmare, la punerea în aplicare a măsurilor de transpunere a respectivelor directive, autoritățile și instanțele din statele membre au obligația nu numai de a interpreta dreptul lor național într-un mod conform cu directivele menționate, ci și de a nu se întemeia pe o interpretare a acestora care ar intra în conflict cu drepturile fundamentale respective sau cu alte principii generale ale dreptului Uniunii (a se vedea Hotărârea din 18 octombrie 2018, Bastei Lübbe, C-149/17, EU:C:2018:841, punctul 45 și jurisprudența citată).

101 Prin urmare, în ceea ce privește clauza compromisorie de desemnare a instanței Uniunii care figurează în ultimul CDD, Tribunalul, la punerea în aplicare a dreptului național aplicabil în prezentul litigiu, trebuie să vegheze la respectarea principiului general al interzicerii abuzului de drept care rezultă din utilizarea de contracte sau de raporturi de muncă pe durată determinată succesive.

ii) Reguli de stabilire a dreptului național aplicabil raportului contractual în discuție

102 În ceea ce privește examinarea temeiniciei primului capăt de cerere, prin care se solicită, pe de o parte, o recalificare a CDD-urilor succesive într-un CDD unic și pe de altă parte, în urma respectivei recalificări, repararea prejudiciilor contractuale pretins suferite, în raport cu jurisprudența amintită la punctul 99, trebuie stabilit dreptul aplicabil raportului contractual în discuție. În acest sens, reiese din obiectul litigiului subiacent capătului de cerere menționat că dreptul național aplicabil ține de dreptul muncii.

103 Pentru a stabili dreptul material național aplicabil unui litigiu în materie de dreptul muncii precum cel în discuție, instanța Uniunii utilizează normele de drept internațional privat, în special – în conformitate cu articolul 28 din Regulamentul Roma I, în ceea ce privește contractele încheiate, precum cele 11 CDD-uri, după 17 decembrie 2009 – pe cele care figurează la articolul 8 din regulamentul menționat, referitor la contractele individuale de muncă.

104 Articolul 8 alineatul (1) din Regulamentul Roma I prevede că „[c]ontractul individual de muncă este reglementat de legea aleasă de părți în conformitate cu articolul 3” din acest regulament, ceea ce „[c]u toate acestea, […] nu poate priva angajatul de protecția acordată acestuia în temeiul dispozițiilor de la care nu se poate deroga prin convenție în virtutea legii [țării în care angajatul își desfășoară în mod obișnuit activitatea în executarea contractului sau a țării în care este situată unitatea angajatoare]”. Articolul 3 alineatul (1) din Regulamentul Roma I prevede că „[c]ontractul este guvernat de legea aleasă de către părți”, alegere care „trebuie să fie expresă sau să rezulte, cu un grad rezonabil de certitudine, din clauzele contractuale sau din împrejurările cauzei” și că, „[p]rin alegerea lor, părțile pot desemna legea aplicabilă întregului contract sau numai unei părți din acesta”.

105 Dreptul aplicabil contractului este, așadar, în principiu, cel prevăzut expres în contract, întrucât prevederile contractuale exprimă voința comună a părților, care trebuie să primeze asupra oricărui alt criteriu utilizabil doar în cazul în care contractul nu prevede nimic în această privință (a se vedea Hotărârea din 18 februarie 2016, Calberson GE/Comisia, T-164/14, EU:T:2016:85, punctul 23 și jurisprudența citată).

106 În lipsa unei alegeri a părților, instanța Uniunii trebuie să stabilească dreptul aplicabil contractului individual de muncă utilizând criteriile obiective prevăzute la articolul 8 alineatele (2)-(4) din Regulamentul Roma I. În temeiul alineatului (2) al acestui articol, în măsura în care legea aplicabilă contractului individual de muncă nu a fost aleasă, contractul este reglementat de legea țării în care sau, în lipsă, din care angajatul își desfășoară în mod obișnuit activitatea. Potrivit alineatului (3) al acestui articol, în cazul în care legea aplicabilă nu poate fi determinată în temeiul alineatului (2) menționat, contractul este reglementat de legea țării în care este situată unitatea angajatoare. În sfârșit, în temeiul alineatului (4) al acestui articol, în cazul în care reiese din circumstanțele de ansamblu ale cazului că respectivul contract are o legătură mai strânsă cu o altă țară decât cea menționată la respectivele alineate (2) sau (3), se aplică legea acelei alte țări.

107 În speță, dacă s-ar constata că cele 11 CDD-uri nu conțin dispoziții adecvate pentru soluționarea directă a litigiului subiacent primului capăt de cerere, pentru a stabili dreptul material național aplicabil în speță s-ar aplica norme de drept internațional privat.

iii) Cu privire la inexistența în cele 11 CDD-uri a unei dispoziții adecvate pentru soluționarea directă a litigiului subiacent primului capăt de cerere

108 Pe lângă faptul că, astfel cum s-a constatat la punctul 92 de mai sus, actele adoptate în urma creării Misiunii Eulex Kosovo nu conțin dispoziții adecvate pentru soluționarea litigiului subiacent primului capăt de cerere, trebuie să se constate că aceeași este situația pentru cele 11 CDD-uri.

109 Astfel, în ceea ce privește primele nouă CDD-uri, în preambulul fiecăruia dintre acestea se menționa că Comunicarea C(2009) 9502 a Comisiei din 30 noiembrie 2009, intitulată „Reglementare referitoare la consilierii speciali ai Comisiei mandatați pentru punerea în aplicare a acțiunilor operaționale PESC, precum și la personalul contractual internațional” [denumită în continuare „Comunicarea C(2009) 9502”], prevedea condițiile de angajare a personalului internațional. În temeiul articolului 23 din primele nouă CDD-uri, se făcea trimitere la comunicarea menționată, fie în anexa la primele cinci CDD-uri, fie printr-un link care figura în articolul menționat din CDD-urile al șaselea-al nouălea. Pe de altă parte, se preciza că această comunicare făcea parte integrantă din contractele menționate. Or, este cert că, în conformitate cu punctul 2 al treilea paragraf primul subpunct și cu punctul 4a din Comunicarea C(2009) 9502, contractul de muncă se supunea dreptului muncii al țării de origine sau al reședinței (fiscale) permanente a agentului, înainte ca acesta să își înceapă activitatea în cadrul misiunii. În schimb, comunicarea menționată nu conținea nicio dispoziție adecvată pentru soluționarea litigiului subiacent primului capăt de cerere.

110 În ceea ce privește al zecelea și al unsprezecelea CDD, în preambul fiecăruia dintre acestea se arăta că, în conformitate cu articolul 10 alineatul (3) din Acțiunea comună 2008/124, „condițiile de angajare și drepturile și obligațiile personalului civil internațional și local se stabilesc prin contracte între [Misiunea Eulex Kosovo] și membrii personalului” în cauză. Contrar primelor nouă CDD-uri, al zecelea și al unsprezecelea CDD nu conțineau dispoziții care să facă trimitere la aplicarea unui drept material al muncii național. Singurele trimiteri la aplicarea unui drept național conținute în aceste ultime CDD-uri, care figurau la articolele 12 și 13 din acestea, priveau, pe de o parte, regimul de securitate socială și de pensie și, pe de altă parte, regimul fiscal sub incidența căruia intra reclamantul, care nu sunt relevante în ceea ce privește un litigiu al cărui obiect se limitează, precum în speță, la sfera dreptului muncii. Prin urmare, niciuna dintre dispozițiile celui de al zecelea și al unsprezecelea CDD nu permite determinarea dreptului aplicabil litigiului subiacent primului capăt de cerere.

111 Din considerațiile care precedă reiese că, în lipsa unei dispoziții în cele 11 CDD-uri care să permită soluționarea litigiului subiacent primului capăt de cerere sau care să desemneze dreptul aplicabil acestor contracte, în scopul soluționării acestui litigiu trebuie să se stabilească dreptul material național aplicabil CDD-urilor menționate. În acest sens, este necesar să se examineze separat primele nouă CDD-uri, încheiate cu șeful Misiunii Eulex Kosovo, iar apoi ultimele două CDD-uri, încheiate cu Misiunea Eulex Kosovo.

iv) Cu privire la dreptul material național aplicabil primelor nouă CDD-uri, încheiate între reclamant și șeful Misiunii Eulex Kosovo

112 În primul rând, astfel cum s-a constatat deja la punctul 109 de mai sus, s-a indicat în mod expres în preambulurile primelor nouă CDD-uri că Comunicarea C(2009) 9502 prevedea condițiile de angajare a personalului internațional.

113 În ceea ce privește opozabilitatea față de reclamant a Comunicării C(2009) 9502, pe care acesta o contestă, trebuie arătat că, după ce a susținut, într-o primă fază, că nu a avut cunoștință de această comunicare înainte de începerea primului CDD, reclamantul a recunoscut, în cadrul răspunsului său la prima măsură de organizare a procedurii, că aceasta îi fusese transmisă înainte de semnarea CDD-ului menționat, în anexă la un e-mail din 9 februarie 2010 care îi fusese adresat de departamentul de resurse umane al Misiunii Eulex Kosovo.

114 În plus, în ceea ce privește argumentul reclamantului întemeiat pe faptul că punctul 5 din Comunicarea C(2009) 9502, intitulat „Dispoziții finale”, preciza la litera (b) că aceasta nu mai era aplicabilă după 1 ianuarie 2011, data creării efective a SEAE, trebuie arătat că, desigur, contrar celor susținute de Misiunea Eulex Kosovo, aplicarea acestei comunicări după această dată nu se poate întemeia pe acordul politic care ar fi fost încheiat în 2013 în cadrul Comitetului Reprezentanților Permanenți (Coreper), în temeiul căruia respectiva aplicare a fost menținută până la găsirea unui acord politic pentru înlocuirea comunicării menționate. Astfel, o asemenea justificare ar implica o incorporare retroactivă, după expirarea sa, a Comunicării C(2009) 9502 în CDD-urile încheiate înainte de intervenirea acordului menționat. Or, Misiunea Eulex Kosovo nu invocă niciun motiv de natură să întemeieze în drept o astfel de aplicare retroactivă.

115 Totuși, Tribunalul consideră că, după cum susține și Misiunea Eulex Kosovo, Comunicarea C(2009) 9502 a fost incorporată în CDD-urile al treilea-al nouălea, încheiate după expirarea sa, prin voința comună a părților contractante, iar aceasta în temeiul articolului 23 alineatul (1) din acestea. Prin urmare, contrar celor susținute de reclamant, întrucât Comunicarea C(2009) 9502 face parte integrantă din primele nouă CDD-uri încheiate între reclamant și șeful Misiunii Eulex Kosovo, ea le este opozabilă.

116 În al doilea rând, articolul 1.1 din primele nouă CDD-uri prevedea că, prin semnarea contractului de muncă, angajatul recunoștea și accepta dispozițiile și principiile care figurau în contractele menționate, în anexele lor, în procedurile operaționale normalizate și în codul de conduită al Misiunii Eulex Kosovo. În temeiul articolului 23 din primele nouă CDD-uri, se făcea trimitere la Comunicarea C(2009) 9502 și se preciza că ea făcea parte integrantă din contractele menționate.

117 Or, astfel cum rezultă în mod formal din ansamblul primelor nouă CDD-uri încheiate între reclamant și șeful Misiunii Eulex Kosovo, care cuprind toate, la începutul primei pagini, mențiunea „Contract of employment for international staff”, reclamantul a fost angajat ca „agent internațional” în sensul punctului 4a din Comunicarea C(2009) 9502.

118 În plus, reiese în mod explicit din dispozițiile punctului 4a al treilea paragraf din Comunicarea C(2009) 9502 că, „[î]n ceea ce privește […] dreptul […] muncii sub incidența căruia intră personalul internațional, rămâne aplicabilă legislația țării sale de origine/de reședință fiscală permanentă”. În continuare, la al zecelea paragraf al aceluiași punct se arată că „[c]ontractul de muncă se supune dreptului muncii și legislației sociale a statului al cărui resortisant este persoana angajată/în care a fost constatată reședința (fiscală) permanentă a acesteia înainte să își înceapă activitatea”. Pe de altă parte, în temeiul celui de al unsprezecelea paragraf al punctului menționat,

„rezilierea contractului […] și aspectele de răspundere se supun legislației sociale și dreptului muncii în țara” care este identificată în conformitate cu criteriile prevăzute la al zecelea paragraf. În sfârșit, în temeiul punctului 4a al șaselea paragraf din Comunicarea C(2009) 9502, în caz de divergență între țara de origine și „reședința (fiscală) permanentă” constatată înainte de preluarea funcțiilor, prevalează aceasta din urmă.

119 Având în vedere considerațiile care precedă, în ceea ce privește primele nouă CDD-uri, Tribunalul constată că părțile contractante au ales, în sensul articolului 8 alineatul (1) din Regulamentul Roma I, dreptul irlandez ca drept al muncii național aplicabil, desemnând, prin trimitere la Comunicarea C(2009) 9502, în primul rând, dreptul țării al cărui resortisant era reclamantul [în temeiul punctului 4a al zecelea paragraf din Comunicarea C(2009) 9502], sau, în al doilea rând, dreptul țării sale de origine și de reședință (fiscală) permanentă înainte de începerea activității sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo [în conformitate cu punctul 4a al treilea și al zecelea paragraf din Comunicarea C(2009) 9502].

120 Astfel, *primo*, este cert că reclamantul este resortisant irlandez. Or, dispozițiile punctului 4a al zecelea paragraf din Comunicarea C(2009) 9502 desemnează în mod explicit dreptul statului al cărui resortisant este agentul ca fiind dreptul aplicabil raportului de muncă.

121 *Secundo*, în ceea ce privește țara de origine și de reședință a reclamantului înainte de începerea activității sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, trebuie stabilit unde se situa acesta între 31 decembrie 2009, dată care corespunde încetării angajării sale în cadrul misiunii MPUE în Bosnia-Herțegovina (a se vedea punctul 2 de mai sus), și 5 aprilie 2010, data începerii activității sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo (a se vedea punctul 3 de mai sus).

122 Or, trebuie să se constate că, în răspunsul său din 16 septembrie 2019 la prima măsură de organizare a procedurii, reclamantul a recunoscut că țara sa de origine desemnată și revendicată în cadrul raportului său contractual cu Misiunea Eulex Kosovo este Irlanda. Astfel, acesta a admis că reiese din diferitele documente prezentate de Misiunea Eulex Kosovo în stadiul duplicii că indicase în mod constant, la încheierea primului său CDD cu misiunea menționată, dar și pe întreaga durată a raportului de muncă cu aceasta, printre altele în cererile sale de suportare a cheltuielilor de călătorie spre locul său de origine („Statement of Home Travel Expenses”), că țara sa de origine era Irlanda. Pe de altă parte, acesta a adăugat că Irlanda a rămas țara sa de origine pe întreaga durată a angajării sale în cadrul misiunilor vizate la punctele 1-3 de mai sus.

123 Reiese din aceste elemente ale dosarului că, la momentul începerii activității sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, țara de origine și de reședință a reclamantului era Irlanda. De altfel, trebuie să se arate că, tot în răspunsul său din 16 septembrie 2019 la prima măsură de organizare a procedurii, reclamantul a menționat și că Irlanda era țara sa de origine de la încheierea în 1994 a primului CDD cu prima misiune pentru care a lucrat. Prin urmare, criteriul de legătură referitor la țara de origine desemnează dreptul irlandez ca fiind dreptul muncii aplicabil în speță, în ceea ce privește primele nouă CDD-uri încheiate între reclamant și șeful misiunii.

124 Această concluzie nu poate fi modificată în raport cu criteriul prevăzut la punctul 4a al șaselea paragraf din Comunicarea C(2009) 9502, astfel cum este menționat la punctul 118 de mai sus. Astfel, nu reiese din înscrisurile reclamantului că acesta a revendicat o reședință fiscală care s-ar fi situat în altă țară decât țara sa de origine.

v) Cu privire la dreptul material național aplicabil CDD-urilor al zecelea și al unsprezecelea, încheiate între reclamant și Misiunea Eulex Kosovo

125 Astfel cum rezultă din cuprinsul punctului 110 de mai sus, Tribunalul constată că, contrar primelor nouă CDD-uri, al zecelea și al unsprezecelea CDD nu conțin dispoziții referitoare la alegerea de către părțile contractante a legii care reglementează raportul de muncă stabilit prin fiecare dintre aceste ultime două contracte.

126 Astfel, în preambulul celui de al zecelea și al celui de al unsprezecelea CDD, încheiate între reclamant și Misiunea Eulex Kosovo, reprezentată de șeful acesteia, s-a indicat că, în conformitate cu articolul 10 alineatul (3) din Acțiunea comună 2008/124, se considera că condițiile de angajare și drepturile și obligațiile personalului civil internațional și local figurau în contractele încheiate între Misiunea Eulex Kosovo și membrii personalului în cauză.

127 Totuși, deși articolul 1 din al zecelea și al unsprezecelea CDD era în esență identic cu articolul 1.1 din primele nouă CDD-uri, menționat la punctul 116 de mai sus, trebuie arătat că, pe de o parte, dispozițiile înseși ale acestor două CDD-uri nu permit să se stabilească normele aplicabile condițiilor de angajare aferente acestora, în special în raport cu litigiul de dreptul muncii subiacent primului capăt de cerere. Pe de altă parte, articolul 23 din al zecelea și al unsprezecelea CDD nu mai conținea o trimitere la Comunicarea C(2009) 9502 și nu mai făcea trimitere la documente în anexă care conțineau indicații ce urmăreau să desemneze dreptul muncii care le era aplicabil. Prin urmare, este necesar să se constate că părțile nu au desemnat dreptul muncii aplicabil celui de al zecelea și celui de al unsprezecelea CDD.

128 În consecință, în lipsa efectuării unei alegeri în această privință de către părțile contractante, în ceea ce privește aceste ultime CDD-uri, trebuie să se stabilească dreptul muncii aplicabil în temeiul criteriilor de legătură ale dreptului internațional privat, și anume, în speță, astfel cum s-a amintit la punctul 106 de mai sus, în conformitate cu criteriile obiective prevăzute la articolul 8 alineatele (2)-(4) din Regulamentul Roma I.

129 În acest sens, în temeiul criteriilor succesive vizate la articolul 8 alineatele (2) și (3) din Regulamentul Roma I, dreptul în principiu aplicabil ar fi dreptul kosovar. Totuși, astfel cum subliniază atât reclamantul, cât și Misiunea Eulex Kosovo, în conformitate cu articolul 2 alineatul (4) din Law No. 03/L-212 on Labour (Legea nr. 03/L-212 privind munca) din Kosovo, prezentată în anexă la memoriul în apărare al Misiunii Eulex Kosovo, dispozițiile acestei legi nu se aplicau raporturilor de muncă din cadrul misiunilor internaționale precum Misiunea Eulex Kosovo. Astfel, dreptul kosovar al muncii exclude el însuși aplicarea sa la raporturi de muncă precum cele în discuție.

130 În orice caz, trebuie să se constate că al zecelea și al unsprezecelea CDD prezintă legături mai strânse, în sensul articolului 8 alineatul (4) din Regulamentul Roma I, cu dreptul irlandez, care, așadar, trebuie să fie aplicat contractelor menționate.

131 Astfel, în primul rând, în pofida încheierii succesive a celui de al zecelea și a celui de al unsprezecelea CDD, exista de fapt un raport de muncă continuu între părți de la primul dintre cele 11 CDD-uri.

132 Această continuitate reiese, printre altele, mai întâi din desemnarea postului pe care reclamantul l-a ocupat în cadrul misiunii în al zecelea și al unsprezecelea CDD, și anume cel de „IT Officer (Regional Infrastructure Support) (EK 10453)”, în calitate de responsabil pentru tehnologii la nivel

regional, pe care îl ocupa deja de la încheierea celui de al șaselea CDD. Astfel cum a descris însuși reclamantul în observațiile sale din 11 iunie 2020 și după cum reiese din prima anexă a acestuia la observațiile menționate, în orice caz, în cadrul postului pe care îl ocupa de la 15 iunie 2012, identificat sub referința EK 10453, acesta exercita, în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, funcții de gestionare și de supraveghere a tuturor membrilor personalului care lucrau în biroul de asistență și de suport informatic (IT help desk/support). Această constatare nu poate fi înlăturată pentru motivul că sarcinile care i-au fost încredințate în cadrul CDD-urilor al șaselea-al unsprezecelea au putut evolua în perioada în cauză, și anume între 15 iunie 2012 și 14 noiembrie 2014.

133 Astfel, după cum reiese în mod explicit din descrierea lor chiar de către reclamant, astfel cum figurează în partea III a raportului de evaluare a personalului (denumit în continuare „PER”) care acoperea perioada cuprinsă între 16 aprilie și 14 noiembrie 2014, sarcinile sale au evoluat atunci în urma restructurării Misiunii Eulex Kosovo, în special din cauza desființării unității de sprijin informatic și tehnologic regional. Astfel de evoluții ale sarcinilor executate de reclamant sunt inerente funcțiilor de gestionare și de supraveghere, aferente unui responsabil de serviciu, pe care le ocupa acesta. Prin urmare, acestea nu puteau să modifice continuitatea raportului de muncă stabilit între reclamant și misiune în cursul celor 11 CDD-uri.

134 În continuare, reiese din ansamblul celor șase PER-uri întocmite în cursul raportului de muncă între Misiunea Eulex Kosovo sau șeful acesteia și reclamant că reclamantului i s-a propus un nou CDD. Aceste PER-uri au fost comunicate de Misiunea Eulex Kosovo drept răspuns la o cerere formulată în acest sens în a treia măsură de organizare a procedurii.

135 În sfârșit, este cert că reclamantul a beneficiat de o avansare în trepte în funcție de vechimea sa cumulată în cursul celor 11 CDD-uri succesive ale acestuia în cadrul Misiunii Eulex Kosovo.

136 Având în vedere această continuitate și legăturile existente între cele 11 CDD-uri, în lipsa unei mențiuni în al zecelea și al unsprezecelea CDD cu privire la alegerea de către părțile contractante a dreptului aplicabil litigiului de dreptul muncii subiacent primului capăt de cerere, este necesar să se țină seama de parametrii de stabilire a dreptului menționat, astfel cum figurează în primele nouă CDD-uri.

137 Or, astfel cum s-a constatat la punctul 123 de mai sus, în primele nouă CDD-uri, părțile contractante au ales să își supună raportul contractual dreptului irlandez. Astfel, în pofida lipsei unei mențiuni în al zecelea și al unsprezecelea CDD, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 105 de mai sus, în temeiul articolului 8 alineatul (4) din Regulamentul Roma I, este necesar să se concluzioneze că, în raport cu ansamblul împrejurărilor care caracterizează raportul de muncă al reclamantului în contextul activității sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo în temeiul celor 11 CDD-uri, ultimele două CDD-uri rămân supuse dreptului irlandez, ca lege a țării al cărei resortisant era reclamantul și din care era originar la momentul începerii activităților sale în Misiunea Eulex Kosovo.

138 În al doilea rând, în ceea ce privește regimurile de securitate socială și de pensii, pe de o parte, și regimul fiscal, pe de altă parte, în care s-ar încadra reclamantul, ultimele două CDD-uri prevedeau, la articolele 12.1 și 13.1 din acestea, că angajatul erau supus dreptului național în vigoare în țara sa de reședință (fiscală) permanentă înainte de începerea activității sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo. Deși factorul de legătură aplicabil în ceea ce privește aceste regimuri diverse nu se raportează direct la obiectul unui litigiu în materie de drept al muncii precum cel

subiacent primului capăt de cerere, este necesar să se arate că, având în vedere constatările prezentate la punctele 121-124 de mai sus, ele fac trimitere din nou la dreptul irlandez ca drept național aplicabil.

139 În concluzie, se impune aplicarea dreptului irlandez la ansamblul raportului contractual stabilit în temeiul celor 11 CDD-uri, încheiate de reclamant cu șeful Misiunii Eulex Kosovo, iar apoi cu respectiva misiune. Așadar, în raport cu dreptul menționat, iar nu cu dreptul belgian, de care s-a prevalat inițial reclamantul, trebuie să se statueze asupra obiectului litigiului subiacent primului capăt de cerere.

2) Dreptul material al muncii irlandez aplicabil în speță, care transpune clauza 5 din Acordul-cadru CDD

140 Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 96-98 de mai sus, prin punerea în aplicare a Acordului-cadru CDD, care figurează în anexa la directiva 1999/70, legiuitorul Uniunii, având în vedere principiul general al interzicerii abuzului de drept, a stabilit un cadru juridic al cărui obiectiv este de a preveni abuzurile de drept care rezultă din utilizarea de contracte sau de raporturi de muncă pe durată determinată succesive.

141 Clauza 5 din acordul-cadru CDD privind „[m]ăsurile de prevenire a abuzurilor” prevede:

„(1) Pentru a preveni abuzurile care rezultă din folosirea contractelor sau a raporturilor de muncă pe durată determinată succesive, statele membre, după consultarea partenerilor sociali, în conformitate cu legislația, convențiile colective și practicile naționale, și partenerii sociali introduc, acolo unde nu există măsuri legale echivalente de prevenire a abuzului, într-un mod care să ia în considerare nevoile unor sectoare și categorii specifice de lucrători, una sau mai multe dintre următoarele măsuri:

(a) motive obiective care să justifice reînnoirea unor asemenea contracte sau raporturi de muncă;

(b) durata totală maximă a contractelor sau raporturilor de muncă pe durată determinată succesive;

(c) numărul de reînnoiri ale unor asemenea contracte sau raporturi de muncă.

(2) Statele membre, după consultarea partenerilor sociali, și partenerii sociali stabilesc, acolo unde este cazul, în ce condiții contractele sau raporturile de muncă:

(a) sunt considerate succesive;

(b) sunt considerate contracte sau raporturi de muncă pe durată nedeterminată.”

142 Clauza 5 punctul (1) din Acordul-cadru CDD are drept obiect punerea în aplicare a unuia dintre obiectivele urmărite de acest acord-cadru, și anume să limiteze recurgerea succesivă la contracte sau la raporturi de muncă pe durată determinată, considerată o sursă potențială de abuz în defavoarea lucrătorilor, prin prevederea unui număr de dispoziții minime de protecție în vederea evitării unei situații de precaritate a salariaților (a se vedea Hotărârea din 26 ianuarie 2012, Kücük, C-586/10, EU:C:2012:39, punctul 25 și jurisprudența citată).

143 Astfel, această dispoziție din Acordul-cadru CDD impune statelor membre, în vederea prevenirii folosirii abuzive a contractelor sau a raporturilor de muncă pe durată determinată succesive, adoptarea efectivă și obligatorie a cel puțin uneia dintre măsurile prevăzute de această clauză, în cazul în care dreptul lor intern nu cuprinde măsuri legale echivalente. Măsurile astfel enumerate la punctul (1) literele (a)-(c) din clauza menționată, în număr de trei, se referă la motive obiective care să justifice reînnoirea unor asemenea contracte sau raporturi de muncă, la durata totală maximă a acestor contracte sau a acestor raporturi de muncă succesive și la numărul de reînnoiri ale acestora (a se vedea Hotărârea din 26 ianuarie 2012, Kücük, C-586/10, EU:C:2012:39, punctul 26 și jurisprudența citată).

144 Directiva 1999/70 a fost transpusă în ordinea juridică irlandeză prin Legea din 2003. Această lege a intrat în vigoare la 14 iulie 2003.

145 Articolul 9 din Legea din 2003 transpune clauza 5 din Acordul-cadru CDD. La alineatul (1), acest articol prevede că CDD-ul unui salariat care, la data adoptării acestei legi sau ulterior acestei date, a împlinit al treilea an de muncă neîntreruptă în serviciul angajatorului său sau al unui angajator asociat nu poate fi reînnoit decât o singură dată de către acest angajator pe o durată de maximum un an. În temeiul articolului 9 alineatul 3 din această lege, orice condiție cuprinsă într-un contract de muncă ce încalcă alineatul (1) al acestui articol este lipsită de efect, iar contractul în discuție este considerat încheiat pe durată nedeterminată.

146 În temeiul articolului 9 alineatul (4) din Legea din 2003, un angajator poate totuși deroga, din motive obiective, de la obligațiile care decurg din alineatele (1)-(3) ale articolului menționat. Noțiunea de motive obiective este explicată la articolul 7 din această lege. Conform acestui ultim articol „[u]n motiv nu este considerat un motiv obiectiv în sensul oricărei dispoziții a prezentei părți, cu excepția cazului în care se bazează pe alte considerații decât statutul angajatului în cauză ca angajat pe durată determinată și tratamentul mai puțin favorabil pe care îl implică pentru acest angajat (care tratament poate să includă reînnoirea contractului unui angajat pe durată determinată pentru altă durată determinată) urmărește să atingă un obiectiv legitim al angajatorului și un astfel de tratament este adecvat și necesar în acest sens”. Cu alte cuvinte și în esență, pentru a fi obiectiv, motivul invocat trebuie să se întemeieze pe considerații externe angajatului și tratamentul mai puțin favorabil pe care CDD-ul îl implică pentru acesta din urmă trebuie să urmărească să atingă un obiectiv legitim al angajatorului, iar aceasta în mod adecvat și necesar.

3) Cu privire la aplicarea dreptului muncii irlandez la cererea de recalificare a celor 11 CDD-uri într-un CDN

147 În răspunsul reclamantului la prima măsură de organizare a procedurii, în cadrul căreia era, printre altele, invitat să își prezinte observațiile referitoare la o aplicare eventuală a dreptului irlandez, reclamantul și-a menținut în esență cererea de recalificare a celor 11 CDD-uri într-un CDN. În acest sens, el a susținut că nu exista un motiv obiectiv, de ordin general și bugetar, susceptibil să justifice încheierea celor 11 CDD-uri și că, în conformitate cu jurisprudența, întrucât angajarea sa de către Misiunea Eulex Kosovo viza nevoi permanente și durabile, această încheiere era abuzivă, astfel încât CDD-urile menționate trebuiau recalificate într-un CDN unic.

148 Mai precis, în legătură cu motivele obiective invocate de Misiunea Eulex Kosovo pentru a justifica încheierea celor 11 CDD-uri, reclamantul contestă faptul că misiunea a fost limitată în mod sistematic la durata mandatului său, cu atât mai mult cu cât durata CDD-urilor în cauză nu corespundea duratei mandatului menționat. El adaugă că ar fi fost posibil ca raportul contractual

al reclamantului să facă obiectul unei durate nedeterminate, întrucât organizarea procedurii decizionale de reînnoire a misiunilor permitea în orice caz să se dea un preaviz în termenul aplicabil unui CDN.

149 Misiunea Eulex Kosovo, susținută de celelalte pârâte, consideră în esență că existau motive obiective care justificau încheierea celor 11 CDD-uri.

150 În speță, revine Tribunalului, în temeiul clauzei compromisorii care figurează în ultimul CDD, sarcina să aprecieze, în raport cu dispozițiile articolului 9 din Legea din 2003, care transpune clauza 5 din Acordul-cadrul CDD, temeinicia cererii reclamantului de recalificare a celor 11 CDD-uri într-un CDN unic. Nu reiese nici din dosarul cauzei, nici din argumentele părților că Legea din 2003 nu ar fi conformă Directivei 1999/70 sau principiului general de drept al interzicerii abuzului de drept.

151 În primul rând, este cert că reclamantul a fost recrutat pentru Misiunea Eulex Kosovo în temeiul articolului 9 alineatul (3) prima teză din Acțiunea comună 2008/124. În conformitate cu acest articol, Misiunea Eulex Kosovo putea, la nevoie, să recruteze personal civil internațional și local pe bază contractuală. În schimb, în lipsa unei precizări în acest sens care să figureze în acțiunea comună menționată, revenea șefului misiunii, iar apoi acesteia din urmă atunci când i-a fost acordată personalitate juridică în 2014, sarcina să decidă tipul de contract propus reclamantului. În aceste condiții, pe întreaga durată a raportului contractual cu acesta din urmă, s-a decis să i se propună încheierea unor CDD-uri succesive.

152 În al doilea rând, potrivit jurisprudenței instanței Uniunii, revine autorităților în cauză obligația de a examina, în fiecare caz în parte, toate împrejurările cauzei, luând în considerare în special numărul de contracte succesive respective încheiate cu aceeași persoană sau în scopul îndeplinirii aceleiași munci, pentru a exclude eventualitatea ca contractele sau raporturile de muncă pe durată determinată, chiar încheiate în mod evident în vederea acoperirii unei nevoi de personal de înlocuire, să fie folosite în mod abuziv de angajatori. Chiar dacă aprecierea motivului obiectiv invocat trebuie să vizeze reînnoirea ultimului contract de muncă încheiat, existența, numărul și durata contractelor succesive de acest tip încheiate în trecut cu același angajator se pot dovedi relevante în contextul acestei examinări globale (a se vedea Hotărârea din 26 ianuarie 2012, Kücük, C-586/10, EU:C:2012:39, punctul 40 și jurisprudența citată).

153 Este cert că reclamantul a fost angajat în cadrul Misiunii Eulex Kosovo în temeiul celor 11 CDD-uri, încheiate succesiv între 5 aprilie 2010 și 14 noiembrie 2014, în calitate de responsabil pentru tehnologii („IT Officer”). Reiese din elementele dosarului că, în cursul executării celui de al optulea CDD, care s-a încheiat la 14 iunie 2013, a intervenit a treia aniversare a începutului raportului de muncă. Or, conform articolului 9 alineatul (1) din Legea din 2003, durata celui de al nouălea CDD, cuprinsă între 15 iunie 2013 și 14 iunie 2014, nu a depășit un an. Așadar, de la această ultimă dată se aplica interdicția de a încheia noi CDD-uri. Astfel, al zecelea CDD ar trebui, în principiu, să fie recalificat în CDN, cu excepția cazului în care, în conformitate cu articolul 9 alineatul (4) din Legea din 2003, au existat motive obiective de natură să justifice încheierea sa.

154 Or, potrivit jurisprudenței constante a Curții, noțiunea de „motive obiective”, în sensul clauzei 5 punctul (1) litera (a) din Acordul-cadru CDD, trebuie înțeleasă ca având în vedere împrejurări precise și concrete ce caracterizează o activitate determinată și care, astfel, sunt în măsură să justifice, în acel context specific, utilizarea de CDD-uri succesive. Aceste împrejurări pot rezulta cu precădere din natura specifică a atribuțiilor pentru îndeplinirea cărora au fost încheiate

contractele menționate, din caracteristicile inerente ale acestor atribuții sau, după caz, din urmărirea unui obiectiv legitim de politică socială de către un stat membru (a se vedea Hotărârea din 26 ianuarie 2012, Kücük, C-586/10, EU:C:2012:39, punctul 27 și jurisprudența citată).

155 În lumina jurisprudenței menționate, trebuie să se aplice articolul 7 din Legea din 2003 și să se examineze dacă, în conformitate cu articolul 9 din această lege, existau, în speță, astfel de motive obiective pentru a încheia cele 11 CDD-uri succesive după 14 iunie 2014, respectiv după al nouălea CDD.

156 În acest sens, este necesar să se arate că cadrul juridic și contextul profesional global în care reclamantul a executat sarcinile care i-au fost încredințate în cadrul Misiunii Eulex Kosovo se caracterizau prin dimensiunea lor temporară. Această dimensiune reiese în special nu numai din durata mandatelor misiunii și din perioadele acoperite de cuantumurile de referință financiară care urmăreau să acopere cheltuielile sale, ci și din (re)definirea periodică a competențelor sale și a sferei de acțiune și a duratei mandatelor șefului misiunii. Această dimensiune se găsește de altfel ilustrată în condițiile și în modalitățile de recrutare a personalului Misiunii Eulex Kosovo.

157 *Primo*, în ceea ce privește durata mandatelor misiunii, trebuie amintit că Acțiunea comună 2006/304/PESC din 10 aprilie 2006 privind instituirea unei echipe de planificare a UE (EPUE Kosovo) în ceea ce privește operațiunea de gestionare a crizei pe care UE ar putea să o conducă în Kosovo în domeniul statului de drept și, eventual, în alte domenii (JO 2006, L 112, p. 19, Ediție specială, 18/vol. 5, p. 24) a fost adoptată de Consiliu în temeiul Tratatului UE, în versiunea sa în vigoare în acea perioadă, în special al articolului 14 din acesta. La 11 decembrie 2006, Consiliul, în temeiul acelorași dispoziții ale Tratatului UE, a adoptat Acțiunea comună 2006/918/PESC de modificare și de prelungire a Acțiunii comune 2006/304 (JO 2006, L 349, p. 57, Ediție specială, 18/vol. 6, p. 55), în care a aprobat conceptul de gestionare a crizei de către Uniune în Kosovo. Pe de altă parte, Misiunea Eulex Kosovo a fost creată având în vedere acțiunile comune menționate, tot în temeiul, printre altele, al articolului 14 din Tratatul UE, prin Acțiunea comună 2008/124. La considerentul (10) al acesteia din urmă, se amintește că articolul 14 alineatul (1) din Tratatul UE prevede necesitatea precizării finanțării pentru întreaga perioadă de punere în aplicare a acestei acțiuni comune.

158 În temeiul articolului 14 alineatul (1) din Tratatul UE, în versiunea sa în vigoare la momentul creării Misiunii Eulex Kosovo, acțiunile comune erau adoptate de Consiliu și priveau anumite situații în care era considerată necesară o anumită acțiune cu caracter operativ din partea Uniunii. Acestea trebuiau să stabilească obiectivele, importanța, mijloacele care trebuiau puse la dispoziția Uniunii, condițiile privind punerea lor în aplicare și, dacă era cazul, durata lor.

159 Astfel, în temeiul dispozițiilor articolului 20 al doilea paragraf prima teză din versiunea inițială a Acțiunii comune 2008/124, acțiunea trebuia să expire după 28 de luni de la aprobarea planului operațional (OPLAN) referitor la misiunea Uniunii de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo. Având în vedere data adoptării acestui plan, mandatul inițial al acestei acțiuni comune a expirat la 14 iunie 2010. Ulterior, ea a fost prelungită de mai multe ori și în mod consecutiv de către Consiliu, pentru perioade de doi ani.

160 Astfel, mandatul său a fost prelungit, printre altele, într-o primă etapă, până la 14 iunie 2012 [articolul 1 alineatul (10) din Decizia 2010/322/PESC a Consiliului din 8 iunie 2010 de modificare și de prelungire a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2010, L 145, p. 13)], apoi până la 14 iunie 2014

[articolul 1 alineatul (7) din Decizia 2012/291/PESC a Consiliului din 5 iunie 2012 de modificare și prelungire a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2012, L 146, p. 46)], iar apoi până la 14 iunie 2016 (articolul 1 punctul 9 din Decizia 2014/349).

161 *Secundo*, în ceea ce privește perioadele acoperite de cuantumurile de referință financiară, care figurează în versiunile succesive ale articolului 16 din Acțiunea comună 2008/124, intitulat „Regimul financiar”, revenea Consiliului, în conformitate cu dispozițiile ultimului paragraf al alineatului (1) al articolului menționat în diferitele sale versiuni după cea rezultată în urma Deciziei 2010/322, sarcina să adopte cuantumurile menționate, destinate acoperirii cheltuielilor Misiunii Eulex Kosovo. Aceste perioade acoperite de cuantumurile de referință financiară ilustrează contextul bugetar temporar în care se înscria intervenția Uniunii în Kosovo prin intermediul Misiunii Eulex Kosovo.

162 Astfel, între crearea misiunii și primul semestru al anului 2015, cuantumurile de referință financiară destinate să acopere cheltuielile legate de misiune, fixate inițial în temeiul Acțiunii comune 2008/124 până la 14 iunie 2009 (articolele 16 și 20 din Acțiunea comună 2008/124), apoi al Acțiunii comune 2009/445/PESC a Consiliului din 9 iunie 2009 de modificare a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2009, L 148, p. 33), până la 14 iunie 2010 (articolul 1 punctul 1 din Acțiunea comună 2009/445), au fost adoptate ulterior, prin decizii ale Consiliului, până la 14 octombrie 2010 (articolul 1 punctul 6 din Decizia 2010/322), apoi până la 14 octombrie 2011 [articolul 1 din Decizia 2010/619/PESC a Consiliului din 15 octombrie 2010 de modificare a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2010, L 272, p. 19)], apoi până la 14 decembrie 2011 [articolul 1 din Decizia 2011/687/PESC a Consiliului din 14 octombrie 2011 de modificare a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2011, L 270, p. 31)], apoi până la 14 iunie 2012 [articolul 1 din Decizia 2011/752/PESC a Consiliului din 24 noiembrie 2011 de modificare a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2011, L 310, p. 10)], apoi până la 14 iunie 2013 (articolul 1 punctul 5 din Decizia 2012/291), apoi până la 14 iunie 2014 [Decizia 2013/241/PESC a Consiliului din 27 mai 2013 de modificare a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2013, L 141, p. 47)], apoi până la 14 octombrie 2014 (articolul 1 punctul 6 din Decizia 2014/349) și, în sfârșit, până la 14 iunie 2015 [articolul 1 punctul 3 din Decizia 2014/685/PESC a Consiliului din 29 septembrie 2014 de modificare a Acțiunii comune 2008/124 (JO 2014, L 284, p. 51)].

163 *Tertio*, în ceea ce privește definirea competențelor și a sferei de acțiune a Misiunii Eulex Kosovo, acestea făceau obiectul unor adaptări în funcție de evoluția situației pe teren și de raporturile dintre Uniune și autoritățile kosovare.

164 Mai întâi, această incertitudine geopolitică și diplomatică este reflectată, pe de o parte, de dispozițiile articolului 28 alineatul (1) al doilea paragraf TUE, potrivit cărora, în cazul în care intervine o schimbare a împrejurărilor care are o incidență clară asupra unei situații care constituie obiectul unei decizii adoptate de Consiliu care pune în aplicare o acțiune cu caracter operativ din partea Uniunii, Consiliul revizuiește principiile și obiectivele deciziei respective și adoptă deciziile necesare. Situația era aceeași pentru dispozițiile articolului 14 alineatul (2) din Tratatul UE, în versiunea sa în vigoare la crearea Misiunii Eulex Kosovo în 2008, pe care l-a înlocuit articolul 28 alineatul (1) al doilea paragraf TUE. Pe de altă parte, incertitudinea menționată se reflectă de asemenea în menționarea repetată în considerentele diferitor decizii ale Consiliului de modificare și de prelungire a Acțiunii comune 2008/124, a faptului că Misiunea Eulex Kosovo trebuia desfășurată în contextul unei situații susceptibile să se deterioreze și să aducă atingere obiectivelor, inițial, ale PESC, iar apoi ale acțiunii externe menționate la articolul 21 TUE.

165 În continuare, în conformitate cu dispozițiile articolului 19 din Acțiunea comună 2008/124 în versiunea sa rezultată din Decizia 2010/322, Consiliul era obligat să evalueze, cel târziu cu șase luni înainte de expirarea acțiunii menționate, dacă misiunea trebuia prelungită. Astfel cum reiese din considerentele fiecăreia dintre deciziile de prelungire a acestei acțiuni comune, Consiliul a menționat în acest context mai întâi recomandările formulate în această privință de Comitetul politic și de securitate (COPS) [considerentul (3) al Deciziei 2010/332], și apoi revizuirea strategică [considerentul (3) al Deciziei 2012/291 și considerentul (4) al Deciziei 2014/349].

166 Revizuirea strategică a Misiunii Eulex Kosovo (CMDP, EEAS 00115/14) realizată în cursul lunii ianuarie 2014 (denumită în continuare „revizuirea strategică”) a fost întocmită de Misiunea Eulex Kosovo într-o versiune care nu este declasificată în întregime, prezentată ca anexa A5 la răspunsul său la a doua măsură de organizare a procedurii. Pe baza acestui document, Consiliul a decis, prin Decizia 2014/349, să modifice și să prelungească Acțiunea comună 2008/124 până la 14 iunie 2016. În această privință, trebuie arătat că, astfel cum susține, printre altele, Misiunea Eulex Kosovo, reiese din această revizuire că, pe de o parte, în 2013, autoritățile kosovare își exprimaseră dorința ca, în perspectiva sfârșitului mandatului Acțiunii comune, fixat atunci la 14 iunie 2014, să se demareze procesul sfârșitului independenței supravegheate a Kosovo. Astfel, în scrisoarea cabinetului prim-ministrului Kosovoului întocmită în cursul lunii iulie 2013, care constituie anexa I la revizuirea strategică, autoritățile menționate propuneau o strategie de tranziție care urmărea să ajute misiunea să își transfere competențele executive către instituțiile kosovare în cauză în mod coordonat și pentru a pune capăt mandatului său în cursul lunii iunie 2014. În acest sens, în scrisoarea menționată, respectivele autorități enumeraseră anumite domenii de activitate ale Misiunii Eulex Kosovo care, potrivit propriei lor evaluări, ar fi putut fi transferate autorităților kosovare.

167 Pe de altă parte, printre altele chiar în raport cu aceste dorințe exprimate de autoritățile kosovare, în revizuirea strategică s-a recomandat redefinirea sferei activităților Misiunii Eulex Kosovo. În acest sens, la punctul 45 din revizuirea menționată, s-a propus în special menținerea unei prezențe reziduale la nivelul sistemului judiciar local. De asemenea, la punctul 75 din revizuirea strategică, în perspectiva prelungirii mandatului misiunii din luna iunie 2014 până în luna iunie 2016, s-a indicat în mod expres că, având în vedere noile activități încredințate misiunii, aceasta din urmă ar deveni mult mai mică și că, în această privință, se propunea să se convină o perioadă de tranziție de trei până la patru luni, care trebuia să se termine în cursul lunii septembrie sau octombrie 2014.

168 În sfârșit, reiese din versiunea revizuită a OPLAN adoptată la 20 iunie 2014 (9633/6/14 REV 6) că Misiunea Eulex Kosovo a comunicat, într-o versiune care nu a fost declasificată în întregime, prezentată ca anexa A7 la răspunsul său la a doua măsură de organizare a procedurii, că modificările aduse Acțiunii comune 2008/124 se bazau pe evaluarea comparativă a aspirațiilor autorităților kosovare și a constatării, enunțate în revizuirea strategică, că, în pofida progreselor realizate, obiectivele urmărite nu ar fi atinse în întregime în cursul lunii iunie 2014. Prin urmare, la titlul 1.2 („Situation Update”), s-a indicat în mod expres că, în cadrul prelungirii mandatului său până în luna iunie 2016, era necesar să se pună în aplicare un parteneriat care să răspundă atât dorințelor autorităților kosovare de a gestiona ele însele provocările, cât și intenției de a asigura o tranziție în domeniile de activitate în care ar fi fost atinse obiectivele convenite. S-a precizat în mod explicit că „o apropriere și o responsabilizare la nivel local constituiau o caracteristică determinantă a mandatului viitor”. În ceea ce privește punerea în aplicare a restructurării Misiunii Eulex Kosovo, care trebuia să intre în vigoare la 15 octombrie 2014, reiese din titlul 4.2.1 („Transition Phase”) că, în cursul fazei de tranziție care începea la 15 iunie 2014 și se termina la 14 octombrie 2014, misiunea trebuia reorganizată conform organigramei care constituia anexa 1

la respectiva versiune a OPLAN. Or, reiese din anexa menționată că, în ceea ce privește serviciile tehnice, numărul de „Information Technology Officers” ai unității „Information Technology and Software Development”, din care făcea parte reclamantul, trebuia să se modifice de la șase la patru.

169 În ceea ce privește principiile aplicabile fazei de tranziție menționate în raport cu consecințele deciziilor de restructurare ale Misiunii Eulex Kosovo asupra condițiilor de angajare a personalului său, se prevedea că, în caz de desființare a unor posturi, contractele membrilor personalului contractual care le ocupă nu ar fi în niciun caz reînnoite la expirarea lor.

170 *Quarto*, în ceea ce privește durata mandatelor șefilor succesivi ai misiunii, aceasta ilustrează iarăși consecințele cadrului decizional temporar în care se înscria intervenția Uniunii în Kosovo prin intermediul Misiunii Eulex Kosovo.

171 Astfel, mandatul primului șef al misiunii s-a desfășurat, în temeiul dispozițiilor articolului 2 al doilea paragraf din Decizia Eulex/1/2008 a COPS din 7 februarie 2008 privind numirea șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2008/125/PESC) (JO 2008, L 42, p. 99), până la expirarea acțiunii comune 2008/124. Mandatul menționat s-a încheiat la 14 octombrie 2010, în urma abrogării Deciziei Eulex/1/2008 a COPS prin articolul 2 din Decizia Eulex/1/2010 a COPS din 27 iulie 2010 privind numirea șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2010/431/PESC) (JO 2010, L 202, p. 10).

172 Mandatul celui de al doilea șef al misiunii, în ceea ce îl privește, s-a desfășurat mai întâi, în temeiul Deciziei Eulex/1/2010, de la 15 octombrie 2010 la 14 octombrie 2011, iar apoi a fost prelungit în trei etape, și anume până la 14 iunie 2012 [Decizia Eulex Kosovo/1/2011 a COPS din 27 iulie 2010 privind prelungirea mandatului șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2011/688/PESC) (JO 2011, L 270, p. 32)], apoi până la 14 octombrie 2012 [Decizia Eulex Kosovo/1/2012 a COPS din 12 iunie 2012 privind prelungirea mandatului șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2012/310/PESC) (JO 2012, L 154, p. 24)] și, în sfârșit, până la 31 ianuarie 2013 [Decizia Eulex Kosovo/2/2012 a COPS din 12 octombrie 2012 privind prelungirea mandatului șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2012/631/PESC) (JO 2012, L 282, p. 45)].

173 Mandatul celui de al treilea șef al misiunii s-a desfășurat mai întâi între 1 februarie 2013 și 14 iunie 2014 [Decizia Eulex Kosovo/3/2012 a COPS din 4 decembrie 2012 privind numirea șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2012/751/PESC) (JO 2012, L 334, p. 46)], apoi a fost prelungit până la 14 octombrie 2014 [Decizia Eulex Kosovo/1/2014 a COPS din 17 iunie 2014 privind prelungirea mandatului șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2014/371/PESC) (JO 2014, L 180, p. 17)].

174 Având în vedere încheierea ultimului CDD pentru perioada cuprinsă între 15 octombrie și 14 noiembrie 2014, trebuie adăugat că a fost numit un al patrulea șef al misiunii pentru perioada cuprinsă între 15 octombrie 2014 și 14 iunie 2015 [Decizia Eulex Kosovo/2/2014 a COPS din 9 octombrie 2014 de numire a șefului misiunii Uniunii Europene de sprijinire a supremației legii în Kosovo, Eulex Kosovo (2014/707/PESC) (JO 2014, L 295, p. 59)].

175 Reiese din constatările care precedă că durata mandatelor șefilor Misiunii Eulex Kosovo nu numai că era limitată, ci era și stabilită pentru perioade variabile și neregulate. Or, în afara faptului că primele nouă CDD-uri au fost încheiate între reclamant și șeful misiunii în post atunci, trebuie arătat că, în conformitate cu punctul 4 al șaptelea și al optulea alineat din Comunicarea C(2009) 9502, care inițial făcea parte integrantă din dispozițiile care reglementau raportul contractual dintre reclamant și șeful misiunii, durata contractului de muncă al agenților internaționali trebuia să corespundă condițiilor contractului de recrutare a consilierului special pentru PESC cu care reclamantul încheiase contractul. În această privință, este cert că fiecare dintre șefii respectivi ai misiunii cu care reclamantul a încheiat primele nouă CDD-uri era, în calitatea sa de șef al misiunii în post atunci, consilier special pentru PESC. În absența unei personalități juridice conferite Misiunii Eulex Kosovo, era justificat ca contractele de muncă ale agenților contractuali internaționali să fie încheiate de șefii misiunii menționate. Or, durata mandatelor acestora din urmă era limitată, după cum a amintit Misiunea Eulex Kosovo, în temeiul punctului 4 din Comunicarea C(2009) 9502. În aceste împrejurări, în principiu, șefii misiunii nu puteau încheia contracte de muncă cu o durată superioară celei a propriilor contracte.

176 Astfel, rezultă din constatările efectuate la punctele 157-175 de mai sus că, în perioada cuprinsă între data creării Misiunii Eulex Kosovo și al doilea semestru al anului 2014, durata mandatului misiunii, ca misiune civilă de gestionare a crizei, fixată inițial la 28 de luni, a fost prelungită ulterior de trei ori, în total cu doi ani. În plus, atât perioadele acoperite de cuantumurile de referință financiară destinate să acopere cheltuielile sale, cât și mandatele diferiților șefi ai misiunii au fost fixate pentru perioade succesive, neregulate și neomogene între ele. Pe de altă parte, în ceea ce privește definirea competențelor și a sferei de acțiune a misiunii, aceasta a făcut obiectul unor modificări în funcție de evoluția punerii în aplicare a mandatului care i-a fost încredințat, de situația pe teren a operațiunilor și de raporturile stabilite între Uniune și autoritățile kosovare.

177 Pe de altă parte, este necesar să se adauge că, în ceea ce privește condițiile și modalitățile de recrutare a personalului Misiunii Eulex Kosovo, articolul 9 alineatul (2) prima teză din Acțiunea comună 2008/124 prevede că „E[ulex] K[osovo] este compusă în principal din personal detașat de statele membre și instituțiile [Uniunii]”. Conform celei de a doua teze a alineatului (2) din același articol, fiecărui stat membru sau instituții Uniunii îi revenea sarcina de a suporta cheltuielile corespunzătoare personalului detașat de acesta sau aceasta, inclusiv cheltuieli de călătorie înspre și dinspre locul de detașare, salarii, asigurări medicale și indemnizații. În temeiul alineatului (3) prima teză din același articol, misiunea putea recruta de asemenea, printre altele, personal civil internațional, după caz, pe bază contractuală, în cazul în care funcțiile necesare nu erau asigurate de personalul detașat de statele membre.

178 Astfel, recrutarea personalului Misiunii Eulex Kosovo trebuia realizată, cu prioritate, prin detașarea de agenți ai statelor membre sau ai instituțiilor Uniunii. Doar cu titlu subsidiar, atunci când agenții astfel detașați nu erau în măsură să asigure anumite funcții necesare misiunii menționate, aceasta din urmă putea recruta personal civil internațional și local.

179 Aceste condiții de angajare a personalului în cadrul Misiunii Eulex Kosovo erau justificate de natura temporară a mandatului misiunii menționate, în măsura în care acesta, după cum rezultă, printre altele, din cuprinsul punctelor 163, 166 și 177 de mai sus, oricare ar fi fost durata și obiectul său, putea fi întotdeauna modificat sau chiar denunțat de autoritățile kosovare. Aceste împrejurări proprii unei misiuni internaționale de gestionare a crizei, creată în cadrul PESC, precum Misiunea Eulex Kosovo, justificau recrutarea personalului său, cu prioritate, pe baza detașării de agenți ai statelor membre sau de agenți ai instituțiilor Uniunii. Astfel, pe de o parte,

în ipoteza în care mandatul misiunii menționate nu ar fi fost reînnoit sau ar fi fost întrerupt în cursul realizării, ar fi fost atunci posibil să se pună capăt imediat, fără a risca expunerea misiunii unor consecințe administrative și bugetare incompatibile cu dimensiunea sa temporară, detașării agenților detașați la aceasta de statele membre sau de instituțiile Uniunii.

180 Prin urmare, întrucât reclamantul nu era un agent detașat de un stat membru sau de o instituție a Uniunii, sarcinile care îi puteau fi încredințate, oricare ar fi fost obiectul lor specific, erau, în mod necesar și direct, expuse nu numai incertitudinilor raporturilor internaționale, care condiționau menținerea Misiunii Eulex Kosovo pe teren, competențele sale și sfera sa de acțiune, și ale finanțării sale, ci și capacităților, prin natura lor în evoluție, ale statelor membre de a detașa agenți naționali capabili să răspundă nevoilor misiunii. Aceste condiții și aceste modalități de angajare a personalului misiunii, care sunt legate în mod strâns și direct de natura temporară a acesteia din urmă, constituie, la rândul lor, motive obiective care permit justificarea deciziei de a propune CDD-uri personalului civil internațional.

181 În consecință, având în vedere caracterul temporar al ansamblului acestor parametri, reclamantul susține în mod eronat, pe de o parte, că, pentru îndeplinirea activităților sale în cadrul Misiunii Eulex Kosovo, i s-ar fi putut propune să încheie un CDN care să conțină o clauză rezolutorie în caz de sfârșit de mandat al misiunii și, pe de altă parte, că postul pe care îl ocupa urmărea să îndeplinească nevoi permanente și durabile. Astfel, perspectivele de încadrare în muncă a ansamblului personalului misiunii, inclusiv a agenților civili internaționali, erau toate condiționate de o decizie de menținere a misiunii, având în vedere factori geopolitici, și, în această ipoteză, de definire a competențelor sale și a sferei sale de acțiune, în temeiul mandatului său. Așadar, însăși natura entității în cauză – întrucât aceasta din urmă este destinată, în cele din urmă, să dispară și este, în acest context specific, dependentă numai de finanțările care îi sunt alocate de autoritatea bugetară în funcție de competențele sale și de sfera sa de acțiune, astfel cum sunt definite de autoritatea politică – determină în mod necesar caracterul temporar al condițiilor de angajare a personalului său, precum și, în principiu, până la al nouălea CDD, durata mandatului șefului misiunii, cu care erau încheiate inițial contractele.

182 Astfel, durata contractelor încheiate de sau în numele Misiunii Eulex Kosovo cu agenții civili internaționali nu putea în niciun caz să depășească sfârșitul fiecăruia dintre mandatele misiunii nici, în primul rând și în principiu, perioadele acoperite de cuantumurile de referință financiară.

183 Or, în speță, data încetării fiecăruia din primele nouă CDD-uri, încheiate între reclamant și șeful misiunii, precum și cea a celui de al zecelea CDD, încheiat între reclamant și misiunea însăși, a coincis întotdeauna cu sfârșitul unui mandat al misiunii sau al perioadelor acoperite de cuantumurile de referință financiară sau al mandatului șefului misiunii, astfel încât utilizarea CDD-urilor menționate constituia un mijloc necesar și adecvat, astfel cum reiese din constatările următoare:

– încetarea primului CDD, stabilită la 14 iunie 2010, coincidea cu sfârșitul mandatului misiunii prevăzut de Acțiunile comune 2008/124 și 2009/445 și cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Acțiunea comună 2009/445;

– încetarea celui de al doilea CDD, stabilită la 14 octombrie 2010, coincidea cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2010/322;

– încetarea celui de al treilea CDD, stabilită la 14 octombrie 2011, coincidea cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2010/619 și cu sfârșitul mandatului șefului misiunii stabilit prin Decizia 2010/431;

– încetarea celui de al patrulea CDD, stabilită la 14 decembrie 2011, coincidea cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2011/687;

– încetarea celui de al cincilea CDD, stabilită la 14 iunie 2012, coincidea cu sfârșitul mandatului misiunii prevăzut de Decizia 2010/322, cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2011/752 și cu sfârșitul mandatului șefului misiunii stabilit prin Decizia 2011/688;

– încetarea celui de al șaselea CDD, stabilită la 14 octombrie 2012, coincidea cu sfârșitul mandatului șefului misiunii stabilit prin Decizia 2012/310;

– încetarea celui de al șaptelea CDD, stabilită la 31 ianuarie 2013, coincidea cu sfârșitul mandatului șefului misiunii stabilit prin Decizia 2012/631;

– încetarea celui de al optulea CDD, stabilită la 14 iunie 2013, coincidea cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2012/291;

– încetarea celui de al nouălea CDD, stabilită la 14 iunie 2014, coincidea cu sfârșitul mandatului misiunii prevăzut de Decizia 2012/291, cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2013/241 și cu sfârșitul mandatului șefului misiunii stabilit prin Decizia 2012/751;

– și încetarea celui de al zecelea CDD, stabilită la 14 octombrie 2014, coincidea cu sfârșitul perioadei acoperite de cuantumul de referință financiară stabilit prin Decizia 2014/349.

184 În concluzie, având în vedere dimensiunea temporară a contextului în care s-a desfășurat raportul contractual dintre reclamant și Misiunea Eulex Kosovo, dimensiune care era strâns legată de împrejurările precise și concrete ale determinării și ale punerii în aplicare a mandatului Misiunii Eulex Kosovo, este necesar să se constate că, în împrejurările speței, existau motive obiective care să justifice utilizarea, după 14 iunie 2014, și anume după al nouălea CDD, de CDD-uri succesive în ceea ce privește angajarea reclamantului ca agent civil internațional în cadrul misiunii menționate. Prin urmare, contrar susținerilor sale, încheierea primelor 10 CDD-uri i s-a propus fără a se săvârși un abuz.

185 În ceea ce privește motivele obiective susceptibile să justifice, în conformitate cu articolul 9 din Legea din 2003, încheierea celui de al unsprezecelea CDD între reclamant și Misiunea Eulex Kosovo, reclamantul fusese informat în mod expres, prin scrisoarea din 26 iunie 2014, că, în urma deciziei de restructurare a Misiunii Eulex Kosovo luate de statele membre la 24 iunie 2014, postul de responsabil pentru tehnologii („IT Officer”) pe care îl ocupa de la angajarea sa în cadrul Misiunii Eulex Kosovo urma să fie desființat după 14 noiembrie 2014, astfel încât contractul său urma să nu fie reînnoit după acea dată. Această informație a fost, așadar, comunicată în mod formal reclamantului cu mai puțin de cinci luni înainte de sfârșitul perspectivelor sale de muncă în cadrul misiunii menționate, și anume 14 noiembrie 2014, și cu mai puțin de patru luni înainte de încetarea celui de al zecelea CDD, stabilită la 14 octombrie 2014. Pe de altă parte, această

scrisoare menționa în mod explicit motivele pentru care, după 14 noiembrie 2014, nu i s-ar putea propune încheierea unui nou contract de muncă în cadrul misiunii pentru funcțiile pe care le îndeplinise până atunci în cadrul raporturilor sale de muncă cu aceasta din urmă.

186 În acest context specific, direct și strâns legat de restructurarea Misiunii Eulex Kosovo decise în cursul lunii iunie 2014, la sfârșitul celui de al zecelea CDD, la 14 octombrie 2014, potrivit termenilor scrisorii din 26 iunie 2014, Misiunea Eulex Kosovo a propus reclamantului să încheie un ultim CDD, pentru perioada cuprinsă între 15 octombrie și 14 noiembrie 2014. Reclamantul era, așadar, perfect informat cu privire la motivele pentru care și condițiile în care îi era propus un ultim CDD și cu privire la faptul că, având în vedere restructurarea misiunii și, în consecință, desființarea postului pe care îl ocupa până atunci, nu era preconizată nicio perspectivă de reînnoire a contractului său pentru funcțiile pe care le îndeplinise. Această împrejurare specifică ilustrează perfect dimensiunea extrem de temporară și de aleatorie care caracterizează însăși natura unei misiuni PESC precum Misiunea Eulex Kosovo și, în consecință, chiar existența sa. De altfel, în afara inserării la articolul 21 a clauzei compromisorii care desemna instanța Uniunii, prevederile contractului menționat nu difereau de cele care figurau în cel de al zecelea CDD.

187 Reiese din constatările care figurează la punctele 185 și 186 de mai sus că, în plus față de motivele obiective, legate de natura temporară și în perpetuă evoluție a mandatului Misiunii Eulex Kosovo, în ceea ce privește durata sa, conținutul său și finanțarea sa, care justificau încheierea primelor 10 CDD-uri, existau alte motive obiective, care se bazau pe un context specific, pentru a justifica, în mod și mai concret și detaliat, decizia misiunii de a propune reclamantului încheierea ultimului CDD, pentru o durată de numai o lună. O astfel de propunere constituia un mijloc necesar și adecvat pentru a îndeplini nevoile pentru care fusese stabilit raportul contractual, având în vedere aceste motive obiective. Astfel, data de încetare a CDD-ului menționat coincidea cu cea la care trebuia desființat postul pe care el îl ocupa în cadrul restructurării misiunii decise de Consiliu și cu cea a punerii sale în aplicare de către misiune, și anume 15 noiembrie 2014.

188 În consecință, mai întâi, existau motive obiective care să permită justificarea încheierii, în conformitate cu articolul 9 din Legea din 2003, a celor 11 CDD-uri. Prin urmare, reclamantului i s-a propus încheierea ultimului CDD fără săvârșirea unui abuz. În continuare și pe cale de consecință, având în vedere considerațiile prezentate la punctele 184 și 187 de mai sus, cererea de recalificare a celor 11 CDD-uri într-un CDN unic trebuie respinsă ca nefondată. În sfârșit, în conformitate cu considerațiile prezentate la punctul 82 de mai sus, cererea de recalificare a CDD-urilor încheiate între reclamant și primele două misiuni, vizate la punctele 1 și 2 de mai sus, trebuie, prin urmare, să fie de asemenea respinsă.

189 Această concluzie nu poate fi repusă în discuție de argumentele suplimentare ale reclamantului. Aceasta este situația, în primul rând, în ceea ce privește argumentul întemeiat pe faptul că raportul contractual ar fi recalificat automat într-un CDN întrucât semnarea celor 11 CDD-uri a intervenit mereu ulterior datei intrării sale în funcție.

190 Astfel, deși este cert că toate cele 11 CDD-uri au fost semnate după ce au produs efecte, este suficient să se constate că regula invocată de reclamant se întemeiază pe dispozițiile articolului 9 din Legea belgiană din 3 iulie 1978 privind contractele de muncă (*Moniteur belge* din 22 august 1978, p. 9277). Or, astfel cum s-a constatat la punctul 139 de mai sus, dreptul național aplicabil prezentului litigiu este dreptul irlandez, care nu conține, nici măcar în esență, o normă de formalitate contractuală comparabilă. Prin urmare, acest argument nu este fondat.

191 În al doilea rând, este de asemenea necesar să se înlăture argumentul potrivit căruia, în absența comunicării ansamblului documentelor care fac parte integrantă din contracte, în special a Comunicării C(2009) 9502, reclamantul nu ar fi fost informat cu privire la drepturile sale fiscale și sociale înainte de semnarea primului CDD. El susține în acest sens că, în lipsa unui consimțământ în cunoștință de cauză și a unor informații referitoare la cadrul juridic aplicabil celor 11 CDD-uri, acestea din urmă ar fi nevalide, astfel încât și pentru acest motiv raportul contractual ar trebui recalificat într-un CDN unic.

192 Misiunea Eulex Kosovo contestă faptul că consimțământul reclamantului ar fi fost viciat.

193 În ceea ce privește pretinsa neinformare a reclamantului cu privire la drepturile sale fiscale și sociale înainte de încheierea primului CDD, astfel cum s-a constatat la punctul 113 de mai sus, Comunicarea C(2009) 9502 îi fusese transmisă efectiv înainte de semnarea acestui contract.

194 Or, este cert că comunicarea menționată, care făcea parte integrantă din primele nouă CDD-uri, încheiate între reclamant și șeful Misiunii Eulex Kosovo, menționa în mod expres, pe lângă normele aplicabile raportului de muncă, ansamblul drepturilor sociale și fiscale ale reclamantului. În plus, trebuie să se arate că, mai întâi, în e-mailul din 9 februarie 2010 prin care i se transmitea Comunicarea C(2009) 9502 (a se vedea punctul 113 de mai sus), departamentul de resurse umane al misiunii preciza procedura și modalitățile aplicabile, printre altele, pentru a-i determina gradul și salariul, în scopul stabilirii ofertei sale de muncă. În continuare, în aceste scopuri, reclamantul a înapoiat misiunii formularul de declarație de reședință, completat în mod corespunzător și datat 22 februarie 2010. În sfârșit, în consecință, prin e-mailul din 18 martie 2010, pe de o parte, misiunea l-a informat printre altele pe reclamant, pe baza documentelor care îi fuseseră comunicate în urma e-mailului din 9 februarie 2010, cu privire la categoria în care se încadra postul său, gradul și treapta sa, salariul și beneficiile sale, numărul de ore și programul de lucru în cadrul misiunii, drepturile sale în materie de concedii și polița de asigurare de mare risc de care urma să beneficieze. Pe de altă parte, ea l-a invitat pe reclamant să accepte oferta de muncă anexată la e-mailul menționat din 18 martie 2010 și să îi comunice data exactă a sosiri sale, precizând totodată că el putea solicita în prealabil orice informație pe care o putea considera utilă. Reclamantul a înapoiat oferta de muncă menționată, care îi preciza postul, gradul, remunerația și data sfârșitului CDD-ului său inițial, semnată și datată 25 martie 2010.

195 Reiese din ansamblul constatărilor care precedă că reclamantul a încheiat primul CDD cu Misiunea Eulex Kosovo în deplină cunoștință de cauză a condițiilor sale de angajare și a drepturilor sale sociale și fiscale. Pe de altă parte, în înscrisurile sale, reclamantul nu a pretins că documentele anexate la celelalte 10 CDD-uri succesive ulterioare încheiate cu misiunea nu ar fi fost puse la dispoziția sa. În ceea ce privește ultimul CDD, astfel cum s-a arătat la punctul 138 de mai sus, datele referitoare la drepturile sociale și fiscale ale reclamantului figurau chiar în prevederile contractului. În aceste condiții, la acest ultim CDD nu erau anexate decât descrierea postului său, grila salarială și formularul de identificare al agentului („Beneficiary form” sau „Designation form”).

196 În al treilea rând, nici argumentul reclamantului privind încălcarea articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003 nu este fondat.

197 În acest sens, astfel cum se arată la punctul 87 de mai sus, reclamantul susține că încălcarea dispozițiilor articolului 8 din Legea din 2003 antrenează *ipso facto* recalificarea în CDN a CDD-urilor. De asemenea, drept răspuns la o întrebare nouă adresată în cadrul celei de a treia măsuri de organizare a procedurii, reclamantul a indicat în mod expres că cererea sa de reparare

a prejudiciilor contractuale, legată de desfacerea nelegală a raportului său de muncă, se bazează pe recalificarea raportului său de muncă în cadrul misiunilor, întemeiată pe „aplicarea [articolului 9 din Legea din] 2003”.

198 În temeiul articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003, atunci când angajatorul propune reînnoirea unui CDD, acesta este obligat să îl informeze în scris pe angajat, cel mai târziu la data reînnoirii, cu privire la motivele obiective care o justificau și cu privire la inexistența unei propuneri de a încheia un CDN. În temeiul articolului 8 alineatul (4) din legea menționată, atunci când angajatorul a omis să efectueze această informare în scris sau atunci când această informare este evazivă și echivocă, este necesar să se deducă consecințele juste și echitabile din împrejurările speței.

199 Mai întâi, trebuie să se constate de la bun început că, pe de o parte, deși dispozițiile articolului 8 alineatul (4) din Legea din 2003 prevăd că, în caz de încălcare a obligației de informare prealabilă și în scris prevăzute la alineatul (2) al acestui articol, trebuie să se deducă consecințele juste și echitabile din împrejurările speței, legiuitorul irlandez nu a prevăzut că astfel de consecințe pot consta într-o recalificare a CDD-urilor în cauză în CDN. Aceste dispoziții sunt diferite în această privință de cele ale articolului 9 alineatul (3) din Legea din 2003, din care rezultă că legiuitorul menționat a prevăzut, de data aceasta în mod expres, că, în caz de încălcare a alineatelor (1) și (2) ale acestui ultim articol, CDD-ul în cauză este recalificat în CDN.

200 Pe de altă parte, reiese din jurisprudența instanțelor irlandeze, în special din Hotărârea Labour Court (Tribunalul pentru Litigii de Muncă, Irlanda) din 24 februarie 2009, National University of Ireland Maynooth v. Dr. Ann Buckley (FTD092), cu privire la care părțile au fost invitate să formuleze eventuale observații în cadrul celei de a treia măsuri de organizare a procedurii, că, atunci când se aplică dispozițiile articolului 8 alineatul (4) din Legea din 2003, consecințele juste și echitabile deduse de instanțele menționate iau forma unei despăgubiri financiare, în cazul unei încălcări a articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003 și chiar dacă există motive obiective care să justifice încheierea unui CDD.

201 În continuare, în ceea ce privește pretinsa încălcare, în speță, a dispozițiilor articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003, se poate desigur considera că cerințele de informare în scris și în prealabil, care nu este evazivă sau echivocă, au fost respectate la încheierea celui de al unsprezecelea CDD, a cărui executare a început la 15 octombrie 2014. Astfel, prin scrisoarea din 26 iunie 2014, Misiunea Eulex Kosovo a arătat în mod clar și neechivoc că, din cauza desființării postului reclamantului de la 15 noiembrie 2014, ea nu ar putea să îi propună decât încheierea unui ultim CDD, la încetarea celui de al zecelea CDD. Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 185-187 de mai sus, motivul invocat, întrucât este direct legat de elementele de temporalitate care caracterizează însăși natura misiunii, constituia un motiv obiectiv în sensul articolului 7 din Legea din 2003.

202 Totuși, contrar celor susținute de Misiunea Eulex Kosovo și astfel cum susține reclamantul în răspunsul său la a treia măsură de organizare a procedurii, nu reies nici din prevederile CDD-urilor al doilea-al zecelea, inclusiv documentele anexate la acestea, nici din cele șase PER-uri pe care misiunea menționată le-ar fi comunicat în mod formal și specific reclamantului, în conformitate cu dispozițiile articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003, în scris și înainte ca CDD-urile reînnoite să producă efecte, motivele obiective pentru care îi propunea încheierea CDD-urilor menționate și nu îi putea oferi încheierea unui CDN. Misiunea Eulex Kosovo se prevalează în acest sens de informațiile care figurau, potrivit acesteia, în PER-urile menționate și

în documentele anexate la CDD-uri, referitoare la elementele de temporalitate caracteristice Misiunii Eulex Kosovo, și anume, printre altele, durata limitată a mandatelor misiunii sau ale șefilor săi succesivi sau durata limitată a bugetului său alocat în mod periodic.

203 Or, trebuie să se constate că, pe de o parte, este cert că CDD-urile al doilea-al zecelea nu au fost semnate înainte de datele lor respective de la care au început să producă efecte. Prin urmare, contrar celor prevăzute de dispozițiile articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003, informațiile scrise pe care le conțineau nu puteau fi aduse în mod formal și specific la cunoștința reclamantului înaintea datelor menționate.

204 Pe de altă parte, trebuie de asemenea să se constate că, în ceea ce privește cele șase PER-uri, unele dintre acestea priveau perioade de muncă acoperite de mai multe CDD-uri, astfel încât obligația de informare prevăzută la articolul 8 alineatul (2) din Legea din 2003 nu a putut în mod vădit să fie astfel respectată la reînnoirea fiecăruia dintre CDD-urile al doilea-al nouălea. Aceasta este, de exemplu, situația celui de al patrulea PER, care privea perioada cuprinsă între 15 iunie 2012 și 14 iunie 2013, perioadă care era acoperită de CDD-urile al șaselea, al șaptelea și al optulea. Așadar, este evident că reclamantul nu a fost informat în scris cu privire la motivele obiective care justificau propunerea care i-a fost făcută de a încheia al șaptelea și al optulea CDD.

205 Tot în ceea ce privește cele șase PER-uri, este desigur adevărat că al doilea PER, care privea perioada cuprinsă între 15 octombrie 2010 și 20 iulie 2011, conținea mențiunea „data actuală a sfârșitului misiunii: 14 octombrie 2011”. Totuși, această informație este eronată. Astfel, la data semnării celui de al doilea PER, și anume la 8 august 2011, după cum reiese din cuprinsul punctului 160 de mai sus, mandatul misiunii fusese prelungit până la 14 iunie 2012 după adoptarea Deciziei 2010/322. Astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 162 și 172 de mai sus, data de 14 octombrie 2011 corespundea atât sfârșitului unei perioade acoperite de cuantumurile de referință financiară destinate să finanțeze misiunea, cât și sfârșitului mandatului șefului misiunii în funcție în acea perioadă.

206 Reiese din considerațiile care precedă că, în plus față de inexistența unei informări exhaustive în raport cu reînnoirea CDD-urilor al doilea-al zecelea, informarea de care se prevalează Misiunea Eulex Kosovo în ceea ce le privește era, în anumite privințe, echivocă sau chiar incorectă, astfel încât nu îndeplinea cerințele de informare specifică și prealabilă care figurau la articolul 8 alineatul (2) din Legea din 2003.

207 În consecință, reclamantul susține în mod justificat încălcarea dispozițiilor articolului 8 alineatul (2) din Legea din 2003.

208 În schimb, în ceea ce privește consecințele juste și echitabile care trebuie deduse din încălcarea menționată, în temeiul articolului 8 alineatul (4) din Legea din 2003, trebuie amintit că rezultă din normele care reglementează procedura în fața instanțelor Uniunii, în special din articolul 21 din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene, precum și din articolul 76 și din articolul 84 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, că litigiul este, în principiu, determinat și delimitat de părți și că instanța Uniunii nu se poate pronunța *ultra petita* (a se vedea Hotărârea din 17 septembrie 2020, Alfamicro/Comisia, C-623/19 P, nepublicată, EU:C:2020:734, punctul 40 și jurisprudența citată). Mai precis, atunci când Tribunalul este sesizat ca judecător al contractului în temeiul articolului 272 TFUE, el trebuie să statueze numai în cadrul juridic și factual determinat de părțile la litigiu (a se vedea Hotărârea din 17 septembrie 2020, Alfamicro/Comisia, C-623/19 P, nepublicată, EU:C:2020:734, punctul 41 și jurisprudența citată).

209 Or, în speță, astfel cum se arată la punctul 197 de mai sus, în măsura în care invocă încălcarea dispozițiilor articolului 8 din Legea din 2003, pe de o parte, reclamantul a indicat în mod expres că solicită recalificarea în CDN a CDD-urilor pe care această încălcare ar antrena-o *ipso facto*. Pe de altă parte, el a amintit în mod clar că pretenția sa în despăgubire legată de desfacerea nelegală a raportului său de muncă se întemeiază pe recalificarea în temeiul articolului 9 din Legea din 2003 a raportului său contractual cu misiunile în cadrul cărora el a lucrat în mod succesiv. Totuși, reiese din considerațiile prezentate la punctele 199 și 200 de mai sus că o astfel de cerere de recalificare nu ar putea fi admisă exclusiv în temeiul unei încălcări a articolului 8 din Legea din 2003. Acest lucru este valabil cu atât mai mult în cazul în care, după cum s-a concluzionat la punctul 188 de mai sus, existau în speță, în conformitate cu articolul 9 din Legea din 2003, motive obiective pentru a încheia cele 11 CDD-uri succesive.

210 Având în vedere ansamblul considerațiilor care precedă, se impune respingerea cererii de recalificare a CDD-urilor succesive într-un CDN unic.

b) Cu privire la cererea de reparare a ansamblului prejudiciilor contractuale

211 Cererea reclamantului de reparare a prejudiciilor contractuale care figurează în primul capăt de cerere se întemeiază pe recalificarea CDD-urilor într-un CDN unic, ca urmare a abuzului de CDD-uri succesive care ar fi fost săvârșit de pârâte și a încălcării normelor de formalitate contractuală aplicabile în temeiul dreptului belgian sau al dreptului irlandez. În acest cadru, el invocă încălcarea drepturilor sociale de care ar fi trebuit să beneficieze în calitate de lucrător angajat pe baza unui CDN, printre altele în materie de securitate socială și de pensie, dar și de informare, de consultare, de notificare și de desfacere a contractului. Reclamantul solicită, așadar, să i se restabilească retroactiv ansamblul drepturilor de care ar fi trebuit să beneficieze în temeiul încheierii unui astfel de contract.

212 Pârâtele se opun argumentelor reclamantului.

213 În această privință, este necesar să se arate că, în primul rând, în conformitate cu concluzia desprinsă la punctele 82 și 188 de mai sus, critica întemeiată pe abuzul de CDD-uri pretins săvârșit de Misiunea Eulex Kosovo trebuie să fie respinsă, la fel ca, pe cale de consecință, cererea de recalificare în CDN a raportului contractual stabilit de reclamant cu Misiunea Eulex Kosovo și, în consecință, cu primele două misiuni, menționate la punctele 1 și 2 de mai sus.

214 În al doilea rând, astfel cum reiese din cuprinsul punctelor 189-195 de mai sus, reclamantul reproșează în mod eronat Misiunii Eulex Kosovo încălcarea normelor de formă de încheiere a celor 11 CDD-uri, precum și a normelor referitoare la informarea lucrătorului și se prevalează astfel în mod eronat de nevaliditatea acestor contracte pentru motivul că consimțământul său ar fi fost viciat.

215 Prin urmare, cererea de reparare a prejudiciilor contractuale invocate de reclamant în cadrul primului capăt de cerere trebuie respinsă ca nefondată.

216 Având în vedere concluziile formulate la punctele 188 și 215 de mai sus, trebuie respinse cererile care figurează în primul capăt de cerere ca nefondate, fără a fi necesară, prin urmare, pronunțarea cu privire la excepția de inadmisibilitate a acestor cereri, vizată la punctul 74 de mai sus, ridicate de pârâte (a se vedea în acest sens și prin analogie Hotărârea din 26 februarie 2002, Consiliul/Boehringer, C-23/00 P, EU:C:2002:118, punctul 52, și Hotărârea din 1 decembrie 1999, Boehringer/Consiliul și Comisia, T-125/96 et T-152/96, EU:T:1999:302, punctele 143 și 146).

2. Cu privire la cererea, formulată cu titlu principal, de reparare a prejudiciilor extracontractuale (al doilea capăt de cerere)

217 În ceea ce privește al doilea capăt de cerere, prezentat de asemenea cu titlu principal, pe de o parte, reclamantul solicită Tribunalului în esență să constate că, atunci când au decis, în cursul perioadei sale de angajare în cadrul misiunilor internaționale ale Uniunii, să îl recruteze ca personal civil internațional pe bază contractuală, iar nu ca agent temporar în temeiul RAA, Consiliul, Comisia și SEAE au încălcat diverse norme de drept, în special anumite dispoziții ale „tratatului”, și l-au tratat în mod discriminatoriu. Pe de altă parte, având în vedere diferitele prejudicii financiare și statutare pe care i le-ar fi putut cauza aceste comportamente nelegale, reclamantul solicită ca aceste trei pârâte să fie obligate să îl despăgubească într-un cuantum pe care părțile îl vor determina într-un termen stabilit de Tribunal.

218 Consiliul, Comisia, SEAE și Misiunea Eulex Kosovo se opun argumentelor reclamantului. În plus, în observațiile lor privind răspunsul reclamantului la a doua măsură de organizare a procedurii, potrivit căreia cererea sa de despăgubire în temeiul celui de al doilea capăt de cerere s-ar baza pe articolele 268 și 340 al doilea paragraf TFUE, Comisia și SEAE invocă inadmisibilitatea cererii menționate.

219 Cu titlu introductiv, trebuie amintit că, astfel cum s-a constatat la punctul 60 de mai sus, al doilea capăt de cerere, prezentat cu titlu principal, se întemeiază pe dispozițiile articolelor 268 și 340 TFUE și urmărește să obțină repararea de către Consiliu, Comisie și SEAE a prejudiciilor extracontractuale pe care reclamantul le-ar fi suferit în urma politicii de recrutare a personalului civil internațional al misiunilor pe care acestea ar fi adoptat-o.

220 Cu titlu principal, în pofida inadmisibilității celui de al doilea capăt de cerere invocate de Comisie și de SEAE, Tribunalul consideră că, din considerente de economie a procedurii și în interesul bunei administrări a justiției, pentru a furniza părților din litigiul principal un răspuns complet și util la capătul de cerere menționat, trebuie să se examineze mai întâi pe fond cererea pe care o conține, conform jurisprudenței amintite la punctul 79 de mai sus.

221 În această privință, trebuie amintit că, potrivit articolului 340 al doilea paragraf TFUE, „[î]n materie de răspundere extracontractuală, Uniunea este obligată să repare, în conformitate cu principiile generale comune ordinilor juridice ale statelor membre, prejudiciile cauzate de instituțiile sale sau de agenții săi în exercițiul funcțiunilor lor”. Potrivit unei jurisprudențe constante, angajarea răspunderii extracontractuale a Uniunii, în sensul articolului 340 al doilea paragraf TFUE, pentru comportamentul ilicit al instituțiilor este supusă întrunirii unui ansamblu de condiții, și anume nelegalitatea comportamentului imputat instituțiilor, caracterul real al prejudiciului și existența unei legături de cauzalitate între comportamentul pretins și prejudiciul invocat (a se vedea Hotărârea din 9 septembrie 2008, FIAMM și alții/Consiliul și Comisia, C-120/06 P și C-121/06 P, EU:C:2008:476, punctul 106 și jurisprudența citată, și Hotărârea din 25 noiembrie 2014, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, T-384/11, EU:T:2014:986, punctul 47).

222 Condițiile menționate sunt cumulative. Rezultă că, în cazul în care una dintre aceste condiții nu este îndeplinită, acțiunea trebuie să fie respinsă în totalitate, fără a fi necesară examinarea celorlalte condiții (a se vedea în acest sens Hotărârea din 7 decembrie 2010, Fahas/Consiliul, T-49/07, EU:T:2010:499, punctul 93, și Ordonanța din 17 februarie 2012, Dagher/Consiliul, T-218/11, nepublicată, EU:T:2012:82, punctul 34).

223 Pe de altă parte, condiția referitoare la existența unui comportament nelegal al instituțiilor Uniunii presupune o încălcare suficient de gravă a unei norme de drept al cărei obiect este conferirea de drepturi particularilor (a se vedea în acest sens Hotărârea din 30 mai 2017, Safa Nicu Sepahan/Consiliul, C-45/15 P, EU:C:2017:402, punctul 29 și jurisprudența citată).

224 În speță, în ceea ce privește, în primul rând, pretinsa încălcare a normelor de drept, în special a dreptului primar, *primo*, trebuie să se constate că, fără a preciza dispozițiile acestuia, reclamantul face trimitere, în nota de subsol de la pagina 63 a cererii introductive, la un extras dintr-o lucrare privind dreptul material general al Uniunii, unde se face referire la articolele 39 și 42 CE. Or, trebuie amintit că aceste articole figurau în capitolul I, intitulat „Lucrătorii”, din titlul III, intitulat „Libera circulație a persoanelor, serviciilor și capitalurilor”, din partea a treia a Tratatului CE, intitulată „Politicile Comunității”, și că libera circulație a lucrătorilor este asigurată în interiorul Uniunii [articolul 75 TFUE (fostul articol 39 CE)]. În temeiul articolului 48 TFUE (fostul articol 42 CE), legiuitorul adoptă, în domeniul securității sociale, măsurile necesare pentru instituirea liberei circulații a lucrătorilor. Având în vedere că raportul de muncă în discuție în speță a fost încheiat și a fost executat în mod exclusiv în afara teritoriului Uniunii, prezenta cauză nu privește nicidecum exercitarea de către reclamant a dreptului său la liberă circulație în calitate de lucrător, astfel încât afirmația potrivit căreia discriminarea pe care ar fi comis-o primele trei pârâte „este contrară tratatului” este vădit nefondată.

225 *Secundo*, în ceea ce privește critica întemeiată pe un abuz de putere care ar fi fost săvârșit de Consiliu, de Comisie și de SEAE, în esență reclamantul susține că acestea ar fi pus în aplicare și ar fi utilizat un sistem de angajare a personalului misiunilor cu încălcarea dispozițiilor dreptului primar. El afirmă, pe de altă parte, că instituțiile ar fi luat ele însele cunoștință de riscurile legale, financiare și de atingere adusă reputației pe care le prezentau contractele încheiate între diferitele misiuni PESC și personalul civil internațional. În acest sens, reclamantul face trimitere, pe de o parte, la raportul anual de activitate din 2012, redactat de Serviciul Instrumente de Politică Externă („Service for Foreign Policy Instruments”) al Comisiei și, pe de altă parte, la documente care ar fi fost întocmite de Grupul consilierilor pentru relații externe (RELEX) în atenția Consiliului.

226 În acest sens, trebuie amintit că articolul 28 TUE, care a înlocuit, modificându-l, articolul 14 din Tratatul UE în versiunea în vigoare la crearea Misiunii Eulex Kosovo (a se vedea punctul 158 de mai sus), prevede la alineatul (1) primul paragraf că, în cazul în care o situație internațională impune o acțiune cu caracter operativ din partea Uniunii, Consiliul adoptă deciziile necesare și acestea stabilesc obiectivele, importanța, mijloacele care trebuie puse la dispoziția Uniunii, condițiile privind punerea lor în aplicare și, dacă este cazul, durata lor. Astfel, trebuie să se constate că, în cadrul specific al PESC, revine Consiliului sarcina de a stabili mijloacele pe care să le pună la dispoziția Uniunii și condițiile referitoare la punerea în aplicare a deciziilor pe care le adoptă în temeiul acțiunii cu caracter operativ din partea Uniunii în cauză. Întrucât această dispoziție nu prevede nicio restricție în ceea ce privește mijloacele pe care le vizează, este necesar să se considere că ele se referă și la mijloacele umane puse la dispoziția acțiunii menționate.

227 În temeiul acestor dispoziții specifice PESC, astfel cum figurau deja la articolul 14 din Tratatul UE în versiunea sa în vigoare în 2008, Consiliul a prevăzut la articolul 9 alineatul (3) din Acțiunea comună 2008/124 că Misiunea Eulex Kosovo putea de asemenea recruta personal internațional și local, pe bază contractuală, dacă era necesar. În ceea ce privește condițiile de angajare ale personalului civil internațional, Consiliul a decis mai întâi, astfel cum reiese din articolul 10 alineatul (3) din Acțiunea comună 2008/124, în versiunea sa inițială, că „[c]ondițiile de angajare și drepturile și obligațiile personalului civil internațional […] se [stabileau] prin contracte între șeful

misiunii și membrii personalului”. Această dispoziție a rămas neschimbată până la adoptarea Deciziei 2014/349, care a modificat-o pentru a ține seama de acordarea personalității juridice Misiunii Eulex Kosovo, în temeiul articolului 15a pe care aceasta l-a inserat în Acțiunea comună 2008/124. Astfel, din acel moment respectiva dispoziție se referă la contracte încheiate între Misiunea Eulex Kosovo și membrii personalului.

228 Din constatările care precedă reiese că, întemeindu-se pe dispozițiile dreptului primar care se refereau în mod specific la PESC, dispozițiile normative referitoare la Misiunea Eulex Kosovo au stabilit în mod explicit un temei juridic care să permită șefului misiunii, iar ulterior acesteia din urmă, să recruteze personal civil internațional pe bază contractuală.

229 Pe de altă parte, reclamantul invocă fără temei, pe de o parte, raportul de activitate anual din 2012 întocmit de Serviciul Instrumente de Politică Externă al Comisiei, care ar conține o propunere de aplicare a RAA agenților contractuali ai misiunilor PESC, propunere care ar fi fost formulată pentru a „evita riscuri legale, financiare și de atingere adusă reputației”, și, pe de altă parte, documente care ar fi fost întocmite de Grupul RELEX în atenția Consiliului, care ar conține propuneri referitoare la un nou cadru juridic legal aplicabil membrilor personalului civil internațional. Astfel, presupunând că este dovedită existența unor astfel de propuneri, trebuie să se constate că reclamantul nu demonstrează în ce fel faptul că acestea nu au fost reținute ar constitui, în sine, o încălcare suficient de gravă a unei normei de drept care are ca obiect conferirea de drepturi particularilor.

230 În al doilea rând, în ceea ce privește pretinsa încălcare a principiilor egalității de tratament și nediscriminării, *primo*, reclamantul susține în mod eronat că ar fi existat o discriminare între diferiții membri ai personalului contractual al Misiunii Eulex Kosovo, din cauza aplicării unor legislații naționale diferite la care făceau trimitere prevederile contractuale întemeiate pe Comunicarea C(2009) 9502. Astfel, potrivit unei jurisprudențe constante, principiul egalității de tratament impune ca situațiile comparabile să nu fie tratate în mod diferit și ca situațiile diferite să nu fie tratate în același mod, cu excepția cazului în care un astfel de tratament este justificat în mod obiectiv (a se vedea Hotărârea din 10 octombrie 2013, Manova, C-336/12, EU:C:2013:647, punctul 30 și jurisprudența citată). Având în vedere această jurisprudență, este necesar să se considere că, în pofida faptului că membrii personalului civil internațional și-au încheiat în mod individual contractele cu Misiunea Eulex Kosovo, acești membri ai personalului sunt tratați potrivit acelorași modalități, care sunt enunțate în mod identic în contractele care îi vizează (a se vedea în acest sens Ordonanța din 30 septembrie 2014, Bitiqi și alții/Comisia și alții, T-410/13, nepublicată, EU:T:2014:871, punctul 35). Prin urmare, această afirmație trebuie respinsă ca neîntemeiată.

231 *Secundo*, reclamantul susține de asemenea în mod eronat că a suferit un prejudiciu din cauza unei inegalități de tratament și a unei discriminări în raport cu colegii săi europeni angajați sub statutul de agenți supuși RAA, statut care, potrivit acestuia, ar fi trebuit să-i fie acordat în calitate de agent angajat în cadrul SEAE, adăugând că, în conformitate cu decizia de instituire a MMCE, personalul nu ar fi trebuit să fie angajat altfel decât ca „personal european”.

232 Astfel, pe de o parte, după cum reiese din cuprinsul punctelor 224-230 de mai sus, legiuitorul nu a săvârșit o eroare atunci când a prevăzut, în cadrul dispozițiilor normative referitoare la Misiunea Eulex Kosovo, un temei juridic care să îi permită șefului misiunii, iar ulterior acesteia din urmă, să recruteze personal civil internațional pe bază contractuală. Pe de altă parte, în ceea ce privește afirmația potrivit căreia ar reieși din cuprinsul deciziei de instituire a MMCE că personalul nu ar trebui să fie angajat altfel decât în calitate de „personal european”, pe de o parte, trebuie să se

constate că reclamantul nu prezintă nici decizia menționată, nici alte informații în sprijinul acestei afirmații. În orice caz, trebuie să se constate că memorandumul de înțelegere semnat la Belgrad la 13 iulie 1991, care a instituit MMCE, redenumită ulterior MMUE, nu conține dispoziții de natură să stabilească faptul că personalul a fost ulterior angajat în mod ilegal în cadrul Misiunii Eulex Kosovo.

233 În al treilea rând, reclamantul face trimitere de asemenea fără temei, pe de o parte, la Hotărârea tribunal du travail francophone de Bruxelles (Tribunalul pentru Litigii de Muncă francofon din Bruxelles, Belgia) din 30 iunie 2014 în cauza RG nº 12/3600/A și, pe de altă parte, la Hotărârea din 5 octombrie 2004, Sanders și alții/Comisia (T-45/01, EU:T:2004:289), ca fiind nu doar revelatoare în privința problemei discriminării care decurge din contractele „neeuropene”, ci și ilustrative în privința consecințelor financiare pe care aceasta ar implica-o pentru instituțiile europene.

234 Astfel, *primo*, reclamantul nu prezintă motivele pentru care aceste două decizii ar putea, în speță, să susțină cererea de despăgubire care figurează în al doilea capăt de cerere.

235 *Secundo*, în ceea ce privește Hotărârea tribunal du travail francophone de Bruxelles (Tribunalul pentru Litigii de Muncă francofon din Bruxelles) din 30 iunie 2014 în cauza RG nº 12/3600/A, trebuie să se constate că litigiul vizat de această hotărâre privea fapte fără vreun raport pertinent aparent cu cele din speță. Astfel, acest litigiu privea, cu titlu principal, o cerere de despăgubire pentru desfacerea unui CDD al unui agent civil internațional angajat în cadrul Misiunii Eulex Kosovo în urma concedierii sale pentru abateri grave. Or, în această hotărâre, tribunal du travail francophone de Bruxelles (Tribunalul pentru Litigii de Muncă francofon din Bruxelles) a considerat că contractul de muncă în discuție fusese desfăcut înainte de termenul normal, în afara ipotezei unui motiv grav, al unei incapacități de muncă sau al unui caz de forță majoră, cu încălcarea dispozițiilor dreptului francez al muncii care erau aplicabile, astfel încât reclamantul trebuia despăgubit. Prin urmare, în lipsa precizării de către reclamant a consecințelor care ar trebui să fie desprinse din această decizie, Tribunalul nu este în măsură să le identifice.

236 De asemenea, în ceea ce privește Hotărârea din 5 octombrie 2004, Sanders și alții/Comisia (T-45/01, EU:T:2004:289), pe care o invocă de asemenea reclamantul, concluzia care rezultă din aceasta nu poate fi transpusă prin analogie în speță. Astfel, la punctul 142 din această hotărâre, Tribunalul a constatat că, abținându-se de la a propune reclamanților contracte de agent temporar cu încălcarea statutului întreprinderii comune pentru care aceștia lucrau, Comisia încălcase, în exercitarea competențelor sale administrative, dreptul pe care persoanele interesate îl derivau din statutul menționat. Or, în speță, reclamantul nu demonstrează că, în temeiul dispozițiilor dreptului Uniunii, avea dreptul de a fi angajat în cadrul misiunilor menționate la punctele 1-3 de mai sus potrivit normelor RAA (sau potrivit unui statut echivalent).

237 Având în vedere ansamblul considerațiilor prezentate la punctele 224-236 de mai sus, trebuie să se constate că reclamantul nu a adus dovada unei încălcări suficient de grave a vreunei norme de drept care are ca obiect conferirea de drepturi către reclamant.

238 În consecință, întrucât lipsește una dintre condițiile cumulative pentru a angaja răspunderea extracontractuală a Uniunii, cererea de despăgubire care figurează în al doilea capăt de cerere trebuie respinsă ca nefondată, fără a mai fi necesară pronunțarea cu privire la excepțiile de inadmisibilitate ale acestei cereri, vizate la punctele 74 și 218 de mai sus, ridicate de pârâte, în conformitate cu jurisprudența amintită la punctul 216 de mai sus.

3. Cu privire la cererea, formulată cu titlu subsidiar, de despăgubire extracontractuală (al treilea capăt de cerere)

239 Cu titlu subsidiar, pentru ipoteza în care Tribunalul ar trebui să respingă cererile formulate cu titlu principal prin primele sale două capete de cerere, reclamantul prezintă o cerere de despăgubire întemeiată pe răspunderea extracontractuală a „instituțiilor europene”. Acesta susține că pârâtele, în cadrul raportului contractual pe care i l-au impus, au încălcat principiile securității juridice, respectării drepturilor dobândite și protecției încrederii legitime, precum și dreptul la o bună administrare, principiul transparenței administrative și obligația de solicitudine, principiul protecției particularilor și codul de bună conduită. Or, trebuie menționat că, dacă cele două capete de cerere, prezentate cu titlu principal, ar trebui să fie respinse ca inadmisibile sau nefondate, aceasta ar demonstra o încălcare de către pârâte a acestor principii, a acestui drept și a acestei obligații, precum și a acestui cod. Astfel, în această ipoteză, el s-ar afla în „imposibilitatea de a stabili ce norme se aplicau contractelor sale și în ce termene și în ce măsură aceste norme sau încălcările lor puteau fi invocate”. Prin urmare, el susține că, dacă Tribunalul ar trebui să respingă primele două capete de cerere, invocate cu titlu principal, ca inadmisibile sau ca nefondate, aceasta i-ar produce un prejudiciu pe care îl evaluează la 150 000 de euro.

240 În observațiile sale privind excepțiile de inadmisibilitate ridicate de pârâte, reclamantul afirmă că reiese cu claritate din cererea introductivă că el vizează, cu titlu subsidiar, având în vedere încălcarea drepturilor fundamentale, să angajeze răspunderea extracontractuală a instituțiilor. El consideră că nu este în măsură să detalieze mai mult care dintre drepturile sale au fost încălcate, întrucât această încălcare nu ar putea fi stabilită decât în ipoteza în care Tribunalul ar înlătura cererile sale formulate în primele două capete de cerere, prezentate cu titlu principal. Aceste circumstanțe speciale ale prezentei cauze și cadrul legal aplicabil acesteia ar trebui luate în considerare pentru a aprecia respectarea dispozițiilor articolului 76 din Regulamentul de procedură. Pentru aceleași motive ca cele prezentate la al doilea capăt de cerere, reclamantul consideră că Curtea de Justiție a Uniunii Europene este competentă să se pronunțe cu privire la al treilea capăt de cerere. Având în vedere lipsa de claritate, de coerență și de previzibilitate a cadrului juridic care a fost creat, Comisia nu ar putea reproșa reclamantului că nu a definit partea de răspundere a fiecăreia dintre instituțiile vizate de al treilea capăt de cerere.

241 În ipoteza în care al treilea capăt de cerere ar fi declarat admisibil, ceea ce ei contestă, având în vedere pretinsa lipsă de claritate a argumentației reclamantului, Consiliul, Comisia și SEAE concluzionează în sensul respingerii acestuia ca nefondat.

242 Tribunalul consideră că este necesar să se examineze admisibilitatea cererii de reparare a prejudiciului extracontractual formulate prin al treilea capăt de cerere.

243 În această privință, trebuie amintit că, în temeiul articolului 21 primul paragraf coroborat cu articolul 53 primul paragraf din Statutul Curții de Justiție a Uniunii Europene și al articolului 76 litera (d) din Regulamentul de procedură, orice cerere introductivă trebuie să indice obiectul litigiului și expunerea sumară a motivelor invocate. Această indicație trebuie să fie suficient de clară și de precisă pentru a permite pârâtului să își pregătească apărarea, iar Tribunalului să se pronunțe asupra acțiunii, dacă este cazul, fără să se bazeze pe alte informații. În vederea garantării securității juridice și a bunei administrări a justiției, este necesar, pentru ca o acțiune să fie admisibilă, ca elementele esențiale de fapt și de drept pe care aceasta se întemeiază să rezulte, cel puțin în mod sumar, dar coerent și comprehensibil, din textul cererii introductive înseși. În special, pentru a îndeplini aceste cerințe, o cerere de reparare a unor pretinse prejudicii cauzate de o instituție a Uniunii trebuie să cuprindă elementele care să permită identificarea

comportamentului pe care reclamantul îl reproșează instituției, a motivelor pentru care reclamantul consideră că există o legătură de cauzalitate între acest comportament și prejudiciul pe care pretinde că l-a suferit, precum și a caracterului și a întinderii prejudiciului (a se vedea Hotărârea din 2 martie 2010, Arcelor/Parlamentul și Consiliul, T-16/04, EU:T:2010:54, punctul 132 și jurisprudența citată, și Ordonanța din 5 octombrie 2015, Grigoriadis și alții/Parlamentul și alții, T-413/14, nepublicată, EU:T:2015:786, punctul 30).

244 Or, trebuie să se constate că nici cererea introductivă, chiar considerată în ansamblul său, nici înscrisurile ulterioare ale reclamantului nu permit să se identifice, la nivelul de claritate și de precizie cerut, existența unei legături de cauzalitate suficient de directe între încălcările pretins săvârșite de pârâte și prejudiciul invocat de reclamant în cadrul cererii de reparare a prejudiciului formulate prin al treilea capăt de cerere.

245 Astfel, în esență reclamantul invocă existența unui prejudiciu care decurge din respingerea de către Tribunal a primelor sale două capete de cerere, formulate cu titlu principal. În raport cu prejudiciul menționat el își întemeiază cererea de angajare a răspunderii extracontractuale a pârâtelor, în temeiul articolelor 268 și 340 TFUE.

246 Astfel, deși reclamantul își întemeiază cererea de reparare pe un comportament al Tribunalului pentru a caracteriza pretinsul prejudiciu, este totuși răspunderea extracontractuală a pârâtelor pe care el intenționează să o angajeze în esență în urma pretinselor comportamente nelegale ale acestora, denunțate în cadrul primelor două capete de cerere, care i-ar fi cauzat prejudicii contractuale sau extracontractuale. În aceste condiții, Tribunalul nu este în măsură să înțeleagă în ce mod decizia sa de respingere a primelor două capete de cerere, formulate cu titlu principal, ar fi putut cauza reclamantului un prejudiciu care să fie imputabil pârâtelor.

247 Rezultă că al treilea capăt de cerere, formulat cu titlu subsidiar, nu îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 76 litera (d) din Regulamentul de procedură și, prin urmare, trebuie respins ca vădit inadmisibil, având în vedere lipsa de claritate a acestuia (a se vedea punctele 73 și 241 de mai sus).

248 Având în vedere considerațiile care figurează la punctele 216, 238 și 247 de mai sus, întrucât primul și al doilea capăt de cerere trebuie respinse ca nefondate, iar al treilea ca inadmisibil, acțiunea trebuie respinsă în întregime, fără a fi necesară pronunțarea asupra celorlalte excepții de inadmisibilitate ridicate de pârâte, în conformitate cu jurisprudența invocată la punctul 216 de mai sus.

V. Cu privire la cheltuielile de judecată

249 În conformitate cu articolul 219 din Regulamentul de procedură, în decizia Tribunalului dată după anulare și trimitere spre rejudecare, acesta se pronunță atât asupra cheltuielilor de judecată privitoare la procedurile desfășurate în fața Tribunalului, cât și asupra celor privitoare la procedura de recurs în fața Curții de Justiție.

250 Potrivit articolului 134 alineatul (1) din Regulamentul de procedură, partea care cade în pretenții este obligată, la cerere, la plata cheltuielilor de judecată.

251 Potrivit articolului 134 alineatul (3) din Regulamentul de procedură, în cazul în care părțile cad fiecare în pretenții cu privire la unul sau la mai multe capete de cerere, fiecare parte suportă propriile cheltuieli de judecată.

252 În hotărârea pronunțată în recurs, Curtea a dispus soluționarea odată cu fondul a cererii privind cheltuielile de judecată. Revine, așadar, Tribunalului sarcina să se pronunțe, în cadrul prezentei hotărâri, atât asupra cheltuielilor de judecată privitoare la procedurile desfășurate în fața Tribunalului, cât și asupra celor privitoare la procedura de recurs în fața Curții, în conformitate cu articolul 219 din Regulamentul de procedură.

253 Întrucât pârâtele au căzut în pretenții în procedura de recurs în fața Curții, în cauza C-43/17 P, se impune ca acestea să fie obligate să suporte propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de reclamant în legătură cu acea procedură, precum și cu procedura în fața Tribunalului anterioară recursului, în cauza T-602/15, iar aceasta începând cu excepțiile de inadmisibilitate pe care fiecare dintre ele le-a ridicat prin înscrisuri separate în această din urmă procedură.

254 Întrucât reclamantul a căzut în pretenții pe fond în procedura de trimitere spre rejudecare la Tribunal, în cauza T-602/15 RENV, se impune obligarea acestuia la suportarea propriilor cheltuieli de judecată, inclusiv a celor referitoare la depunerea cererii introductive, precum și a celor efectuate de pârâte în legătură cu această procedură.

Pentru aceste motive,

TRIBUNALUL (Camera a doua extinsă)

declară și hotărăște:

1) Respinge acțiunea.

2) Consiliul Uniunii Europene, Comisia Europeană, Serviciul European pentru Acțiune Externă (SEAE) și Misiunea Eulex Kosovo vor suporta propriile cheltuieli de judecată, precum și pe cele efectuate de reclamant în legătură cu procedura de recurs în fața Curții, în cauza C-43/17 P, precum și în legătură cu procedura inițială în fața Tribunalului, în cauza T-602/15, iar aceasta începând cu excepțiile de inadmisibilitate pe care fiecare dintre ele le-a ridicat prin înscrisuri separate în această din urmă procedură.

3) Îl obligă pe domnul Liam Jenkinson la plata cheltuielilor de judecată aferente procedurii de trimitere spre rejudecare la Tribunal, în cauza T-602/15 RENV, inclusiv a celor referitoare la depunerea cererii introductive, precum și a celor efectuate de pârâte în legătură cu această procedură.

Van der Woude Tomljenović Schalin

Škvařilová-Pelzl Nõmm

Pronunțată astfel în ședință publică la Luxemburg, la 10 noiembrie 2021.

Semnături

Cuprins